

INFORMATOR

DLA OSÓB STARSZYCH I OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

URZĄD MIEJSKI W BIELSKU-BIAŁEJ
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ
LISTOPAD 2019 R.

PRZYDATNE STRONY INTERNETOWE:

www.bielsko-biala.pl
www.seniorzybielsko.pl
www.pfron.org.pl
www.mpips.gov.pl
www.mops.bielsko.pl
www.bielsko-biala.praca.gov.pl
www.ngo.pl
www.niepelnosprawni.pl
www.zus.pl
www.integracja.org

Urząd Miejski w Bielsku-Białej dostosowując się do obowiązków wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, umożliwia skorzystanie z pomocy tłumacza języka migowego przy załatwianiu spraw w tut. Urzędzie.

Osoba uprawniona jest zobowiązana zgłosić chęć skorzystania ze świadczenia usług tłumacza języka migowego ze wskazaniem wybranej metody komunikowania się, co najmniej 3 dni robocze przed tym zdarzeniem, z wyłączeniem sytuacji nagłych.

Powyższy fakt można zgłosić w tut. Urzędzie za pomocą:

- sms-a pod numer telefonu 786 949 508
- faksu na numer 33 49 71 814
- e-maila: niepelnosprawni@um.bielsko.pl
lub informacja@um.bielsko.pl
- listownie na adres: Urząd Miejski w Bielsku-Białej, plac Ratuszowy 6, 43-300 Bielsko-Biała
- bezpośrednio w Biurze Obsługi Interesanta na Stanowisku ds. obsługi osób niepełnosprawnych.

W podanej informacji należy wskazać: imię i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby uprawnionej (dodatkowo może być również numer tel. komórkowego lub adres e-mail), sprawę, która będzie załatwiana w urzędzie, przewidywany termin wizyty w Urzędzie, metodę komunikowania się.

Mając na uwadze potrzebę zapewniana łatwiejszego dostępu do organów administracji publicznej przez osoby doświadczające trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się, miasto Bielsko-Biała uruchamia dodatkową możliwość skorzystania z tłumacza języka mi-

gowego, indywidualnie wybranego przez osobę uprawnioną w kontaktach z:

- 1) Urzędem Miejskim w Bielsku-Białej,
- 2) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej,
- 3) Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej,
- 4) Domem Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”,
- 5) Domem Pomocy Społecznej dla Osób Starszych,
- 6) Domem Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych,
- 7) Środowiskowym Domem Samopomocy „PODKOWA”,
- 8) Podbeskidzkim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- 9) Zespołem Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych,
- 10) Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym,
- 11) Zespołem Placówek dla Dzieci i Młodzieży „PARASOL”,
- 12) Żłobkiem Miejskim,
- 13) Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej,
- 14) Miejskim Zarządem Dróg w Bielsku-Białej,
- 15) Miejskim Zarządem Oświaty w Bielsku-Białej, przedszkolami, szkołami oraz placówkami oświatowymi prowadzonymi przez miasto Bielsko-Biała,
- 16) Strażą Miejską,
- 17) Bielsko-Bialskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji,
- 18) Miejskim Zakładem Komunikacyjnym,
- 19) Książnicą Beskidzką,
- 20) Miejskim Domem Kultury,
- 21) Galerią Bielską Biurem Wystaw Artystycznych,
- 22) Bielskim Centrum Kultury,
- 23) Teatrem Polskim,
- 24) Teatrem Lalek „Banialuka” im. Jerzego Zitzmanna,
- 25) Biurem Rozwoju Miasta.

Umówić się z tłumaczem migowym można za pośrednictwem telefonu, maila lub bezpośredniego kontaktu z tłumaczem migowym.

1. Adam Pilecki tel.: 512 805 922, mail: adaspilecki@wp.pl,
2. Ewa Kaliniewicz tel.: 722 367 940, mail: kaliniewicz@poczta.fm,
3. Maciej Pilecki tel.: 696 748 297, mail: j_m.pilecki@onet.eu,

Więcej informacji dla osób niesłyszących: www.bip.um.bielsko.pl,
w zakładce „Informacje dla osób niesłyszących”

Spis treści:

Orzeczenia o niepełnosprawności	6
Instytucje działające na rzecz osób starszych i osób z niepełno- sprawnościami, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi:	
Edukacja	10
Pomoc Społeczna	12
Rehabilitacja	23
Zatrudnienie	25
Zdrowie, w tym uzależnienia	30
Inne	33
Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi	39
Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	58
Ulgi i uprawnienia	59
Program „Weteran Plus”	82
Karta Seniora	83
PFRON – dofinansowanie	85
Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	94
Rada Seniorów Miasta Bielska-Białej	95

ORZECZENIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

ORZĘKANIE DLA CELÓW RENTOWYCH

Dla osób ubezpieczonych w ZUS

- Oddział w Bielsku-Białej, ul. Zygmunta Krasińskiego 34, 36
Informacja:
Centrum Obsługi Telefonicznej (COT): tel. 22 560 16 00
e-mail: cot@zus.pl
Godziny pracy Sali Obsługi Klienta:
 poniedziałek: od 8:00 do 18:00,
 od wtorku do piątku: od 8:00 do 15:00.
Więcej na stronie: www.zus.pl

Bardzo przydatnym narzędziem w kontakcie z ZUS jest **Platforma Usług Elektronicznych (PUE)**. Utworzenie bezpłatnego profilu na PUE umożliwia dostęp do wielu informacji bez konieczności wychodzenia z domu, a także daje możliwość zdalnego umówienia wizyty w ZUS na konkretną godzinę.

W budynku Oddziału ZUS przy ul. Romualda Traugutta 2a - 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu do dyspozycji klienta jest Samoobsługowe Urządzenie Informacyjne, tzw. urzędomat, który umożliwia:

- złożenie w formie papierowej dokumentów ubezpieczeniowych, wniosków i pism oraz otrzymanie potwierdzenia ich złożenia,
- korzystanie z serwisów internetowych ZUS, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do Platformy Usług Elektronicznych,
- kontakt z konsultantem Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS.

Dodatkowo można się skontaktować z ZUS poprzez:

- Skype – skontaktuj się z ZUS za pomocą komunikatora skype: skype: [ZUS_centrum_obslugi_tel?call](https://www.zus.pl/wirtualny-doradca?call)
- Czat z konsultantem ZUS – usługa dostępna w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 18.00
<http://www.zus.pl/wirtualny-doradca?czat>

Dla rolników ubezpieczonych w KRUS

- Placówka Terenowa KRUS w Bielsku-Białej, ul. Listopadowa 56,
tel. 33 815 04 77
KRUS czynny:
w poniedziałek, wtorek, środę i piątek: od 7:00 do 15:00,
czwartek od 7:00 do 16:00
więcej na stronie: www.krus.gov.pl

ORZECZANIE DLA CELÓW POZARENTOWYCH

Orzecznictwo prowadzone jest przez
Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
Bielsko-Biała, ul. Lipnicka 36, tel. 33 815 19 16, 33 496 03 89
Zespół pracuje od poniedziałku do piątku od 7:30 do 15:30.

Posiedzenia składów orzekających dla zaproszonych pisemnie osób odbywają się po godzinie 15:30.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje:

- orzeczenia o niepełnosprawności na czas określony dla osób do 16 roku życia,
- orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia o znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniu niepełnosprawności (na stałe lub na czas określony),
- odpisy orzeczeń z lat ubiegłych (począwszy od 1997 r.),
- legitymacje osoby niepełnosprawnej (dla dzieci i dorosłych),
- karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych i dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją osób niepełnosprawnych (szczegóły w dziale „Ulgi i uprawnienia”).

Powyższe dokumenty wydawane są na podstawie złożonych wniosków.

Wnioski w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz w sprawie wydania legitymacji można pobrać:

- w siedzibie Zespołu, ul. Lipnicka 36,
- w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Karola Miarki 11,
- ze strony internetowej MOPS www.mops.bielsko.pl,
- w Urzędzie Miejskim, Plac Ratuszowy 6 - Biuro Obsługi Interesanta, stanowisko I obsługujące osoby niepełnosprawne.

ORZECZENIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niepełnosprawności stanowi podstawę do ubiegania się o:

- zatrudnienie w zakładzie pracy chronionej,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (np. aparaty słuchowe, pieluchy jednorazowe, wózki inwalidzkie, kule łokciowe itp.),
- dofinansowanie w ramach programów celowych PFRON,
- uczestnictwo w warsztacie terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej,
- uzyskanie karty parkingowej,
- uzyskanie dodatku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- odpis podatku na cele lecznicze i rehabilitacyjne,
- uzyskanie zasiłku stałego,
- inne.

Orzekanie odbywa się w trybie:

badania bezpośredniego (z obecnością osoby niepełnosprawnej na posiedzeniu składu orzekającego) lub w trybie zaocznym, na podstawie dokumentacji medycznej i formularza wywiadu, po spełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z dnia 15 lipca 2003 roku.

**INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ
OSÓB STARSZYCH I OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI,
W TYM OSÓB
Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

EDUKACJA

MIASTO BIELSKO-BIAŁA PROWADZI NASTĘPUJĄCE PLACÓWKI OŚWIATOWE

PRZEDSZKOLA

- Przedszkole Integracyjne nr 1, ul. Korzenna 37
tel. 33 815 86 39,
e-mail: pi1@mzo.bielsko.pl,
www.pi1bielsko.szkolnastrona.pl
- Przedszkole Integracyjne nr 2, ul. Łagodna 16
tel. 33 816 49 64,
e-mail: pi2@mzo.bielsko.pl,
www.pi2.archiwum.mzo.bielsko.pl
- Przedszkole nr 38 z oddziałami specjalnymi, ul. Grażyny 19
tel. 33 811 69 01,
e-mail: p38bielsko@wp.pl, pm38@mzo.bielsko.pl,
www.przedszkole38-bielsko.pl

SZKOŁY PODSTAWOWE

- Nr 6 Integracyjna, ul. Kazimierza Brodzińskiego 3
tel. 33 812 49 35,
e-mail: sp6@mzo.bielsko.pl,
www.sp6integracja.pl
- Nr 11 przy Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, ul. Józefa Lompy 9
tel. 33 821 26 63
e-mail: zsspecj@mzo.bielsko.pl,
www.sp11bb.pl
- Specjalna Nr 17, ul. Bratków 6,
tel. 33 812 46 09,
e-mail: sps17@mzo.bielsko.pl,
www.sp17bielsko.pl

- Nr 35 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2, ul. Filarowa 52
tel. 33 810 05 34,
e-mail: sosw2@mzo.bielsko.pl,
www.wesolaszkola.net
- Nr 36 z oddziałami integracyjnymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej, ul. Sternicza 4,
tel. 33 811 92 21,
e-mail: zsak@mzo.bielsko.pl,
www.sp36bb.zsoak.pl
- Nr 39 dla Dzieci Słabosłyszących, Niestyszących i z Afazją,
ul. Kamienicka 11a,
tel. 33 812 53 08,
e-mail: sp39@mzo.bielsko.pl,
www.sp39.fc.pl

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

- VI Liceum Ogólnokształcące z oddziałami integracyjnymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej, ul. Sternicza 4,
tel. 33 811 92 21,
e-mail: zsak@mzo.bielsko.pl,
www.lo6bb.zsoak.pl
- Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna nr 9 w Zespole Szkół Specjalnych im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, ul. Wapienicka 46
tel. 33 818 33 56,
e-mail: galczynski@mzo.bielsko.pl,
www.zssgalczynski.pl

POMOC SPOŁECZNA

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Bielsko-Biała, ul. Karola Miarki 11, tel. centrala: 33 499 56 00

e-mail: sekretariat@mops.bielsko.pl

www.mops.bielsko.pl

MOPS czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30.

Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych

Bielsko-Biała, ul. Wzgórze 14

Udzielanie bezpłatnych informacji i poradnictwa w zakresie:

- praw wynikających z kodeksu pracy,
- możliwości uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej,
- edukacji osób niepełnosprawnych,
- ofert organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- innych systemów pomocy.

Doradca przyjmuje:

wtorek: 9.00-13.00, środa: 9.00-13.00

Dział Rehabilitacji Społecznej

Bielsko-Biała, Plac Opatrzności Bożej 18, tel. 33 496 82 53

Dofinansowanie do:

- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – zadanie skierowane do organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- wniosków realizowanych w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Dział Usług Opiekuńczych

Bielsko-Biała, ul. Karola Miarki 11,

tel. 33 499 56 47, 33 499 56 68, 33 499 56 70 lub 512 317 988

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług

opiekuńczych,

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są odpłatne.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania zawarty jest w Uchwale Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXVII/506/2017 z 21.03.2017 r. (z późn. zm.).

Giełda Wolontariatu

Bielsko-Biała, ul. Wzgórze 14, tel. 500 396 960 lub 798 260 280

Osoby zainteresowane mogą uzyskać wsparcie wolontariusza.

Dział Pomocy Środowiskowej

Bielsko-Biała, ul. Karola Miarki 11, tel. 33 499 56 13

Udzielanie pomocy w postaci zasiłków:

- stałych,
- okresowych,
- celowych i specjalnych zasiłków celowych.

Prawo do świadczeń pieniężnych, z zastrzeżeniem art. 40, art. 41, art. 53a i art. 91 przysługuje osobom, które spełniają kryterium dochodowe zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

a) dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł,

b) dla osoby w rodzinie – 528,00 zł.

- zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia,
- organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia,
- pomoc w załatwieniu różnego rodzaju spraw, poradnictwo, informacje.

Pracownicy socjalni przyjmują:

od 7.30 do 9.30 oraz od 13.00 do 15.00.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Bielsko-Biała, ul. Filarowa 50,

tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06, 33 506 68 07, 33 506 68 17, 33 506 68 18

oraz 33 506 68 22

Udzielanie pomocy w formie:

- zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku, w tym m.in. dodatku do zasiłku

rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,

- zasiłku pielęgnacyjnego,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- jednorazowego świadczenia „Za życiem”.

Prawo do świadczeń rodzinnych przysługuje osobom, które spełniają kryteria zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Natomiast warunki nabywania prawa do jednorazowego świadczenia „Za życiem” zostały określone w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Dział Czynszów

Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 17a, tel. 33 497 42 81 lub 33 497 42 83

Udzielanie pomocy w formie:

- dodatku mieszkaniowego – dodatek przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 180 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r, Nr 156, poz. 1817 z późn. zm.),
- zryczałtowanego dodatku energetycznego – dodatek przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne oraz obwieszczenia Ministra Energii z dnia 26 kwietnia 2019 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Bielsko-Biała, Plac Opatrzności Bożej 18, tel. 33 499 89 40

Pomoc udzielana jest w formie terapii, konsultacji i poradnictwa psychologicznego.

Godziny pracy terapeutów:

poniedziałek, wtorek, środa: 7.00-15.30,

czwartek, piątek: 7.00-18.00.

Rejestracja czynna od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Bielsko-Biała, Plac Ratuszowy 9

tel./fax 33 499 25 05 lub tel. 33 499 25 01

Godziny urzędowania od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30.

Udzielanie pomocy w formie:

- specjalistycznej pracy socjalnej indywidualnej i grupowej, poradnictwa i psychoedukacji osobom i rodzinom z problemem przemocy, uzależnień oraz współzależnienia,
- pracownicy socjalni przy współpracy służb zajmujących się pomaganiem rodzinom uwięzianym w przemoc na terenie naszego miasta – prowadzą działania w ramach procedury „Niebieska Karta”.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Prawo do skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia

Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 17a, parter, pokój 110, 111 i 112 tel. 33 497 42 69, 33 497 42 70, 33 497 42 72, 33 497 42 73

- udzielanie pomocy w formie skierowania do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej i umieszczenia w domach pomocy społecznej,
- prowadzenie rejestru osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała.

Na terenie miasta Bielska-Białej funkcjonują niżej wymienione Domy Pomocy Społecznej, zapewniające całodobową opiekę:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”

Dom dla osób w podeszłym wieku.

Bielsko-Biała, ul. Pocztowa 14a, tel./fax 33 816-36-19,
tel. 33 814 24 82,

e-mail: biuro@dpsdn.pl, www.dpsdn.pl

Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych

Dom dla osób przewlekłe somatycznie chorych.

Bielsko-Biała, ul. Olimpijska 11, tel./fax, 33 812 32 47, tel. 33 812 35 99
e-mail: biuro@dpsolimpijska.bielsko.pl, www.dpsolimpijska.bielsko.pl

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych

Dom dla osób starszych i osób niepełnosprawnych fizycznie.

Bielsko-Biała, ul. Żywiecka 15, tel. 33 497 91 27

e-mail: biuro@dpsos-bielsko.pl, www.dpsos-bielsko.pl

Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum”

Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych.
Bielsko-Biała, Aleja Armii Krajowej 181, tel. 33 814 71 45
e-mail: dpshospicjum@poczta.onet.pl

Dom Pomocy Społecznej – Dom Opieki „Samarytanin”

Dom dla osób starszych oraz osób przewlekle somatycznie chorych.
Bielsko-Biała, ul. Bednarska 8 i 10, tel. 33 814 09 56, 33 814 21 92
e-mail: kontakt@samarytanin.com.pl, www.samarytanin.com.pl

Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Córek Bożej Miłości

Dom dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
Bielsko-Biała, ul. Żywiecka 20, tel. 33 816 39 93
e-mail: dps.cbm@bielsko.opoka.org.pl, www.dpscbm.bielsko.pl

Ewangelicki Dom Opieki „Soar”

Dom dla osób w podeszłym wieku.
Bielsko-Biała, ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 25,
tel. 33 812 61 64
e-mail: domsoar@o2.pl

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Na terenie miasta Bielska-Białej funkcjonuje:

Środowiskowy Dom Samopomocy „PODKOWA” w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Hugona Kołłątaja 8, tel. 33 812 55 54

Czynny:

w poniedziałek: od 8.00 do 17.00,

od wtorku do czwartku od 8.00 do 16.00,

w piątek od 8.00 do 19.00,

w soboty od 9.00 do 13.00

e-mail: podkowa@um.bielsko.pl, www.podkowa.um.bielsko.pl

Dom dziennego pobytu jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla 42 osób z zaburzeniami psychicznymi. Podstawowym zadaniem Domu jest podtrzymanie efektów leczenia psychiatrycznego osób zaburzonych psychicznie poprzez udział w pracowniach terapii zajęciowej:

kulinarnej,	rekreacyjnej,
komputerowej,	plastyczno-ceramicznej,
stolarskiej,	witrażowej,
rękodzieła,	ogrodniczej.

Dom oferuje:

- pomoc rodzinom osób zaburzonych psychicznie, w tym grupa wsparcia dla rodzin i opiekunów osób chorujących psychicznie,
- wsparcie w formie mieszkania chronionego,
- konsultacje z lekarzem psychiatrą, poradnictwo psychologiczne, socjalne,
- zajęcia klubowe (poniedziałki i piątki),
- zajęcia integracyjne, kulturalne.

Środowiskowy Dom Samopomocy „PODKOWA” w Bielsku-Białej

- Filia Bielsko-Biała, ul. Piastowska 64, tel. 33 499 98 50

Czynny od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30,

e-mail: podkowa@um.bielsko.pl, www.podkowa.um.bielsko.pl

Dom dziennego pobytu jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla 20 osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (otępienia, choroba Alzheimera). Podstawowym zadaniem Domu jest podtrzymanie efektów leczenia psychiatrycznego osób zaburzonych psychicznie poprzez udział w pracowniach terapii zajęciowej:

ceramicznej, rekreacyjnej,
rękodzieła, kulinarno-plastycznej.

Dom oferuje:

- Pomoc rodzinom oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin i opiekunów,
- konsultacje z lekarzem psychiatrą, poradnictwo psychologiczne oraz socjalne,
- zajęcia integracyjne i kulturalne.

Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Milusińscy”

Bielsko-Biała, ul. Milusińskich 6, tel. 33 470 74 52

Czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30

Głównym zadaniem Klubu jest aktywizacja psychospołeczna osób z zaburzeniami psychicznymi. Odbывается ona poprzez: udział w treningach umiejętności społecznej, działania integracyjne, terapię zajęciową.

Klub oferuje:

- wsparcie i pomoc pracownika socjalnego, psychologa oraz konsultanta psychiatry.

„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 158, tel. 33 812 65 06

Filia I Bielsko-Biała, ul. Piastowska 58, tel. 33 815 80 95

Filia II Bestwina, ul. Plebańska 2, tel. 32 214 15 51

Filia III Bielsko-Biała, ul. Jagienki 43 b, tel. 33 818 47 15

Czynny: od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.30

e-mail: sdscentrum@op.pl

www.sdscentrum.edupage.org, www.facebook.com/centrumsds

Placówka pobytu dziennego dla 120 osób z niepełnosprawnością intelektualną, które ukończyły obowiązek edukacyjny i są mieszkańcami Powiatu Bielskiego lub Miasta Bielska-Białej. Osoby korzystające z usług Domu realizują treningi umiejętności społecznych poprzez udział w terapii zajęciowej w pracowniach:

3 kulinarnych,	2 ogrodniczych,
batiku i papieru,	2 komputerowych,
tkactwa i biżuterii,	lalkarskiej,
ceramicznej,	malarskiej,
stolarsko-ogrodniczej,	ergoterapii,
plastyczno-rękodzielniczej,	witrażu,
krawieckiej,	świecy,
zajęć indywidualnych,	gospodarstwa domowego
	i pielęgnacji ogrodu.

Centrum stwarza możliwość korzystania z zajęć teatralnych, muzycznych oraz rehabilitacji, hipoterapii, dogoterapii, basenu, kępielni i judo.

INFORMACJE DOTYCZĄCE OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH

Do zadań Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych należy wsparcieienne Seniorów, podejmowanie działań podtrzymujących aktywność osób starszych i niepełnosprawnych oraz sprzyjanie integracji międzypokoleniowej. Celem naszych działań jest m.in. podtrzymywanie aktywności psychofizycznej, wsparcie psychologiczne, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wykorzystania czasu wolnego oraz udział w imprezach o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i profilaktycznym.

Biuro Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych

Bielsko-Biała, Plac Ratuszowy 9

Kontakt telefoniczny:

Kierownik Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych – Olga Bogumił-Nowrotek
tel. 517 095 597; e-mail: o.bogumil@mops.bielsko.pl

Pracownik Socjalny w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych – Katarzyna Drozd
tel. 503 922 741; e-mail: k.drozd@mops.bielsko.pl

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej funkcjonują następujące Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych:

Dom Dziennego Pobytu Dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych

Bielsko-Biała, ul. Sternicza 8a, tel. 517 062 602

e-mail: ddp@mops.bielsko.pl

czynne od poniedziałku do piątku od 7.30. do 15.30

Liczba miejsc: 40

Dom Dziennego Pobytu jest przeznaczony dla osób, które z powodu wieku, choroby bądź niepełnosprawności wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a są jej pozbawione lub rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Celem Domu Dziennego Pobytu jest utrzymanie osób w podeszłym wieku oraz niepełnosprawnych w środowisku lokalnym bez konieczności umieszczania ich w placówce o charakterze stacjonarnym. Dom jest skierowany głównie do osób samotnych oraz niesamodzielnych z racji wieku i niepełnosprawności, które mają problemy i wymagają pomocy pracowników w załatwianiu spraw związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz urzędowych.

Przyjęcie do Domu Dziennego Pobytu odbywa się na wniosek zainteresowanego lub jego opiekuna prawnego na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej, poprzedzonej wywiadem środowiskowym i dokonaniem uzgodnień z osobą kierowaną. Decyzja ta określa termin pobytu i odpłatność za pobyt.

Odpłatność za pobyt w Domu Dziennego Pobytu określa Uchwała Nr XXV/465/2017 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia w wysokości od 0,5% do 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 100% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Klub Samopomocy „Klub Seniora”

Bielsko-Biała, ul. Komorowicka 336D; tel. 503 922 713

e-mail: klubseniора@mops.bielsko.pl

czynne od poniedziałku do piątku od 9.00 do 15.00

Liczba miejsc: 50

Klub Samopomocy Dla Osób Starszych „Przystań”

Bielsko-Biała, ul. Piastowska 86; tel. 517 068 664

e-mail: klub.przystan@mops.bielsko.pl

czynne od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30

Celem ww.Klubów jest zapewnienie wsparcia osobom, które z powodu wieku, choroby bądź niepełnosprawności wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym usługi w zakresie aktywności ruchowej, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.

Klub Senior+

Bielsko-Biała, ul. Jesionowa 13; tel.: 517 075 837

e-mail: klub.senior.plus@mops.bielsko.pl

czynny od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30

Liczba miejsc: 30

Klub Senior+ został utworzony i funkcjonuje w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Zadanie jest współfinansowane z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Celem Klubu Senior+ jest w szczególności zapewnienie wsparcia Seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, a także edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.

Przyjęcie do ww.Klubów odbywa się na wniosek zainteresowanego lub jego opiekuna prawnego.

Odpłatność za usługi świadczone w ww. Klubach określa decyzja administracyjna wydana przez Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej, poprzedzona dokonaniem uzgodnień z osobą kierowaną.

Odpłatność określa Uchwała NR V/44/2019 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXV/465/2017 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia w wysokości od 0,1% do 1% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 100% odpowiedniego kryterium dochodowe-

go, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dodatkowo w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, od stycznia 2020r. zostanie uruchomiony:

Dzienny Dom Senior+

Bielsko-Biała, ul. Partyzantów 62

Czynny od poniedziałku do piątku od 7.30. do 15.30

Liczba miejsc: 30

Klub Senior+

Bielsko-Biała, ul. Jutrzenki 20

Czynny od poniedziałku do piątku od 7.30. do 15.30

Liczba miejsc: 30

Ww. zadania są współfinansowane z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Osrodki Wsparcia dla Osób Starszych działają w oparciu o plany pracy i realizują następujące działania:

- **EDUKACYJNE** obejmujące: wykłady, warsztaty, spotkania ze specjalistami wg zgłaszanych potrzeb Seniorów np. porady lekarskie, dietetyka, policjanta,
- **KULTURALNO-OŚWIATOWE** obejmujące: uczestnictwo Seniorów w kulturze, organizację uroczystości okolicznościowych tj. święta, dzień babci i dziadka, walentynki, dzień kobiet, dzień Seniora obchody świąt religijnych i państwowych, organizację imprez integracyjnych, zabaw tanecznych, wystaw, wyjścia do kina i teatru,
- **AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ** obejmujące: utrzymanie/podnoszenie sprawności fizycznej, koordynacji i kondycji, zajęcia ruchowe, spacer (również nordic walking), wycieczki plenerowe, wyjścia do Groty Solnej,
- **AKTYWIZUJACE SPOŁECZNIE** obejmujące: budowanie sieci relacji międzyludzkich, rozwijanie samopomocy, współpracę ze środowiskiem lokalnym oraz z organizacjami pozarządowymi m.in. wspólna realizacja projektów np. ASOS,
- **TERAPII ZAJĘCIOWEJ** obejmujące: rozwój zainteresowań, prowadzenie terapii zajęciowej z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji Seniorów, m.in. rękodzieło, zajęcia muzyczne, teatralne, robótki ręczne,
- **SOCJALNE** obejmujące: zapewnienie obiadu w DDP oraz zapewnienie ciepłego posiłku w formie „zupy z wkładką” w Klubach, trening umiejętności społecznych, wsparcie pracownika socjalnego w załatwianiu ważnych życiowo spraw osobistych i urzędowych, wsparcie i pomoc psychologa.

KLUB SENIORA „SIXT Wam”

Tymczasową siedzibą klubu jest budynek Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych Bielsko-Biała ul. Wzgórze 14, tel. 33 506 64 09 Docelowo klub działać będzie przy ul. Mickiewicza 24

Klub czynny od poniedziałku do piątku od 9.00 do 15.00

Działania realizowane w willi Teodora Sixta:

- inicjatywy zwiększające integrację międzypokoleniową pomiędzy osobami starszymi a dziećmi i młodzieżą (wspólne spędzanie czasu, zabawa oraz kultywowanie tradycji),
- organizacja zajęć: spotkania tematyczne, w tym warsztaty taneczne, muzyczne, plastyczne (w zależności od zainteresowań), kącik komputerowy, warsztaty artystyczne, wspólna wymiana doświadczeń, dzielenie się wiedzą, (konfrontacja dwóch światów: pokolenie ludzi młodych i seniorów).

REHABILITACJA

Na terenie miasta Bielska-Białej rehabilitacja prowadzona jest w następujących placówkach, posiadających umowę z NFZ:

1. Beskidzkie Centrum Onkologii Szpital Miejski im. Jana Pawła II,
ul. Wyzwolenia 18, tel. 33 498 40 00
www.onkologia.bielsko.pl
2. Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej,
al. Armii Krajowej 101, tel. 33 810 20 30, 810 24 42
www.hospital.com.pl
3. Szpital Pediatryczny,
ul. Jana Sobieskiego 83, tel. 459 599 010
www.szpitalpediatryczny.pl
4. Centrum Widzyk Spółka komandytowa,
ul. Cieszyńska 317, tel. 33 822 41 15, 693 601 454
e-mail: biuro@centrumwidzyk.pl
www.centrumwidzyk.pl
5. NZOZ Centrum Lekarskie „ALFA” spółka jawna Ryszard Sędziak i Wspólnicy,
ul. Grażyny 9, tel. 33 811 81 78
6. NZOZ „WELUX” sp. z o.o., ul. Zygmunta Krasińskiego 30,
tel. 33 822 90 22, 33 855 65 99
7. „Zdrowie i Rehabilitacja” SC Kisiąła Mirosław, Kisiąła Dorota,
ul. Karpacka 24 oraz ul. Powstańców Śląskich 8, tel. 33 815 87 15
www.zdrowieirehabilitacja.pl
8. Medyczne Centrum Rehabilitacji i Wczesnej Stymulacji Ruchowej „ActiVita”
Mariola Sękowska,
ul. Władysława Stanisława Reymonta 5, tel. 33 498 99 22
9. Obwód Lecznictwa Kolejowego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki
Zdrowotnej,
ul. Romualda Traugutta 12, tel. 33 828 57 62, 33 812 30 43 w. 17

10. Danuta Nowrotek,
ul. Wiśniowa 7, tel. 33 496 42 33
11. DOMENA Medycyna sp. z o.o.,
ul. gen. Józefa Kustronia 40, tel. 33 828 04 53
12. Przychodnia Sportowo-Rehabilitacyjna „Zdrowie” SC Stanisław Ptak,
Krzysztof Ptak, Tomasz Ptak,
ul. Bratków 16, tel. 33 811 91 04,
www.rehabilitacja-bielsko.com.pl
13. Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej,
ul. Willowa 2 A, tel. 33 821 02 29,
14. Fundacja Towarzystwa Szkolnego im. Mikołaja Reja,
ul. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 23, tel.: 785 862 540,
www.zrl.fundacjareja.pl

REHABILITACJA DLA PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH

Beskidzkie Centrum Onkologii - Szpital Miejski im. Jana Pawła II,
ul. Wyzwolenia 18, tel. 33 498 40 22.

REHABILITACJA KARDIOLOGICZNA W OŚRODKU/ODDZIALE DZIENNYM

1. Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej,
al. Armii Krajowej 101, tel. 810 20 30,
2. Centrum Medyczne CORVITA spółka jawna Grzegorz Gałuszka, Rafał Kluba,
ul. Jana Sobieskiego 89/50, tel. 33 822 33 46, 604 244 022.

FIZJOTERAPIA DOMOWA

EURO-MED Sp. z o.o.
ul. Starobielska 11, tel. 661 391 450, 693 931 439

REHABILITACJA OSÓB Z DYSFUNKCJĄ NARZĄDU WZROKU

NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Marek Grodzki
ul. Starobielska 11, tel. 33 811 20 06

REHABILITACJA DZIECI Z ZABURZENIAMI WIEKU ROZWOJOWEGO – W OŚRODKU DZIENNYM

1. Centrum Rehabilitacyjno-Readaptacyjne dla Dzieci Niepełnosprawnych
„Nadzieja”, ul. ks. Stanisława Stojłowskiego 19, tel. 726 030 122,
2. NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Marek Grodzki, ul. Starobielska 11,
tel. 33 811 20 06.

ZATRUDNIENIE

POWIATOWY URZĄD PRACY

Bielsko-Biała, ul. Partyzantów 55, tel.: 33 496 51 50
www.bielsko-biala.praca.gov.pl, e-mail: sekretariat@pup-bielsko.pl
PUP jest czynny od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 - 15.30

Osoba posiadająca ustalony stopień niepełnosprawności, zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy nie pozostająca w zatrudnieniu, ma prawo do korzystania z pomocy oferowanej przez PUP, określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Formy pomocy oferowanej przez PUP:

- **w Dziale Rejestracji, Ewidencji i Świadczeń:**
 - rejestrowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy (segment A, tel. 33 496 51 55),
 - obejmowanie osób uprawnionych ubezpieczeniem zdrowotnym (Informacja – tel. 33 496 51 86),
 - przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń przysługujących z tytułu bezrobocia, w tym zasiłków dla bezrobotnych lub stypendiów (segment B, pok. B-7, tel. 33 496 51 65, pok. B-8, tel. 496 51 79).
- **w Centrum Aktywizacji Zawodowej w Dziale Pośrednictwa Pracy, Poradnictwa Zawodowego i Instrumentów Rynku Pracy:**
 - pośrednictwo pracy (segment B, pokój B-11, tel. 33 496 51 56),
 - poradnictwo zawodowe (segment B, pokój B-11, tel. 33 33 496 51 71),
 - kierowanie do prac społecznie-użytecznych (segment B, pokój B-11, tel. 33 496 51 56, 33 496 51 71),
 - organizacja staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy (segment D, pokój D-9, tel. 33 496 51 81),

- **w Centrum Aktywizacji Zawodowej w Dziale Szkoleń:**

- szkolenia, finansowanie kosztów egzaminów i licencji oraz kosztów studiów podyplomowych (segment D, pokój D-10 i D-11 tel. 33 496 51 72 lub 33 496 51 62).

- **w Dziale Rozliczeń Aktywnych Form:**

- przyznawanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej (segment C, pokój C-7, tel. 33 496 51 84),
- refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem, z tytułu podjęcia pracy lub innej formy aktywizacji za skierowaniem PUP, osobie samotnie wychowującej dziecko (segment C, pokój C-10, tel. 33 496 51 68),
- organizacja staży oraz wspieranego zatrudnienia, finansowanego ze środków PFRON (segment C, pokój C-7, tel. 33 496 51 84),
- przyznawanie stypendium uprawnionemu bezrobotnemu z tytułu podjęcia dalszej nauki (segment C, pokój C-10, tel. 33 496 51 68),
- przyznawanie dodatków aktywizacyjnych bezrobotnym z prawem do zasiłku podejmującym pracę (segment C, pokój C-8, tel. 33 496 51 73).

Szczegółowe informacje na temat form pomocy oferowanych przez PUP znajdują się na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy

www.bielsko-biala.praca.gov.pl

oraz można je uzyskać bezpośrednio na stanowiskach pracy realizujących poszczególne zadania.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat jest placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat realizuje swój cel poprzez terapię zajęciową, zmierzającą do rozwijania:

- umiejętności samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego oraz do zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie miasta Bielska-Białej działają 3 Warsztaty:

1. prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PORT”, ul. prof. dr. Miecysława Michałowicza 12, tel. 33 496 06 20
2. prowadzony przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”, ul. Stefanii Sempołowskiej 13, tel. 33 497 58 78
e-mail: biuro@jestespotrzebny.pl, www.jestespotrzebny.pl
3. prowadzony przy Bielskim Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku-Białej, ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96 wew. 144
e-mail: wzt.dworek@wp.pl, www.wtzworek.pl

ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Zakład Intrologatorsko-Drukarski prowadzony przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”.

Bielsko-Biała, ul. Stefanii Sempołowskiej 13, tel. 33 496 52 19
e-mail: zaz@teatrgrodzki.pl, www.poligrafia.bielsko.pl

Cel:

- rehabilitacja zawodowa, społeczna i zdrowotna osób niepełnosprawnych, w stopniu znacznym i umiarkowanym,
- przygotowanie osób niepełnosprawnych do zatrudnienia na otwartym rynku pracy, m.in. na stanowiskach intrologator, drukarz, grafik komputerowy,
- tworzenie Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla pracowników,
- tworzenie Indywidualnych Planów Zatrudnienia u nowego pracodawcy,
- pomoc osobom niepełnosprawnym w samodzielnym życiu i uczestnictwie w życiu społecznym w lokalnym środowisku.

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Centrum prowadzone przez Fundację Teatru Grodzkiego.
Bielsko-Biała, ul. Stefanii Sempołowskiej 13, tel. 33 475 53 06
e-mail: biuro@cis.bielsko.pl, www.cis.bielsko.pl

Cel:

- przełamywanie izolacji społecznej i zawodowej, poprzez odbudowanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie zdolności do samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia,
- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- zdobywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych,
- nauka planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą.

ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ NA TERENIE MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ FUNKCJONUJĄ: (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.)

1. P.P.H.U. „Bogmar” B.J. Bryczek Import-Export,
ul. Jana Sobieskiego 160
tel. 33 811 89 10 lub 33 812 32 48
2. P.W. „Intergos” Sp.z o.o.
ul. Legionów 59A
tel. 33 812 56 49 lub 33 822 70 52
3. Przedsiębiorstwo „Bilt”
ul. Cyprysowa 16a
tel. 33 817 32 50
4. P.W. „Spomet” S.J
ul. Żywiecka 13
tel. 33 499 75 44
5. „Engas” sp.z o.o.
ul. Michała Grażyńskiego 351
tel. 500 391 059
6. Firma Mrowiec sp. z o. o. Sp. komandytowa,
ul. Widok 27
tel. 33 812 57 86
7. Agencja Ochrony „OMEGA” Jerzy Papla
ul. Teodora Sixta 5
tel. 33 819 39 43
8. Agencja Detektywistyczna „TATWEDO” sp. z o.o.
ul. Powstańców Śląskich 6
tel. 33 816 86 40
9. „CZASZA” sp. z o.o. Spółka komandytowa,
ul. Mieczysława Karłowicza 9
tel. 33 828 34 00

10. „INTER-WELM” sp. z o.o.
ul. Sarni Stok 1
tel. 33 812 57 50
11. „BESKID” sp. z o.o.
ul. Katowicka 101
tel. 33 815 82 29
12. Concept sp. z o.o.
al. Gen. Władysława Andersa 591
tel. 33 819 00 45
13. BEFASZCZOT” sp. z o.o.,
ul. Ignacego Jana Paderewskiego 7
tel. 33 819 00 40
14. Spółdzielnia „Pokój”,
ul. Legionów 52
tel. 33 812 60 01
15. Spółdzielnia „Bielsin”
ul. Strażacka 35
tel. 33 496 66 70
16. „INTERGOS” II Sp. z o.o.
ul. Legionów 59A
tel. 33 822 70 52
17. „INTERGOS” Sp. z o.o.
ul. Legionów 55 t
el. 33 822 70 52

Wykaz zakładów pracy chronionej z terenu województwa śląskiego dostępny jest na stronie:

<http://www.katowice.uw.gov.pl/wydzial/wydzial-rodziny-i-polityki-spoecznej/wykazy-i-rejestry>

ZDROWIE W TYM UZALEŻNIENIA

Beskidzkie Centrum Onkologii - Szpital Miejski im. Jana Pawła II prowadzi:

Oddział Medycyny Paliatywnej, ul. Emilii Plater 17,
tel. 33 819 87 60

Poradnię Medycyny Paliatywnej, ul. Emilii Plater 17,
tel. 33 819 87 77,

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, ul. Emilii Plater 17,
tel. 33 819 87 60, 33 819 87 83.

Poradnia Leczenia Bólu, ul. Emilii Plater 17, tel. 33 819 87 77.

PODMIOTY UDZIELAJĄCE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W ZAKRESIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

UWAGA:

**Z porady i leczenia lekarza psychiatry można korzystać
BEZ SKIEROWANIA**

I. Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku-Białej, ul. Olszówka 102,
www.spzozbielsko.wizja.net

1. opieka ambulatoryjna:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego
Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96 wew. 135
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel. 33 811 64 11
- Poradnia Leczenia Nerwic
Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel. 33 811 65 45 wew. 129
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 83, tel. 33 828 40 74
e-mail: dzieci@psychiatria.bielsko.pl

2. opieka stacjonarna:

- Oddział Psychiatryczny (Ogólny)
Bielsko-Biała ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96, wew.1 38 lub 139
- Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej
Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96 wew. 121
- Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych,
Bielsko-Biała ul. Kaszyska 40A, tel./fax. 33 818 38 35
- Oddział Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży, Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 83, tel. 33 828 40 37, 76 lub 84.

3. opieka dzienna i środowiskowa:

- Oddziały Dienne Psychiatryczne A i B (Ogólne), Bielsko-Biała ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96 wew.126, 149,
- Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny,
Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel. 33 814 91 96 wew. 145,
- Oddział Dzienny Zaburzeń Nerwicowych,
Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel. 33 811 65 45 wew. 129
- Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży Bielsko-Biała,
ul. Jana Sobieskiego 83, tel. 33 828 40 74 lub 75.

II. Szpital Świętego Łukasza S.A., Bielsko-Biała ul. Bystrzańska 94B,
tel. 33 819 95 10, www.lukasza.pl

1. opieka ambulatoryjna:

Poradnia Zdrowia Psychicznego, Bielsko-Biała, ul. Bystrzańska 94B,
tel. 33 819 95 65,

2. opieka dzienna i środowiskowa

Oddział Dzienny Psychiatryczny, Bielsko-Biała, ul. Bystrzańska 94A,
tel. 33 819 95 65, 33 819 95 66.

III. SPZOZ Obwód Lecznictwa Kolejowego, Bielsko-Biała, ul. Romualda Traugutta 12, tel. 33 812 30 43
opieka ambulatoryjna
Poradnia Zdrowia Psychicznego.

IV. NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Marek Grodzki, Bielsko-Biała, ul. Starobielska 11,
tel. 33 811 20 06 lub 603 865 122
e-mail: or.bielsko-biala@euro-med.net.pl
Poradnia Zdrowia Psychicznego.

PODMIOTY UDZIELAJĄCE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ

1. **Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku-Białej**
 - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel. 33 812 30 42
e-mail: spzoz@psychiatria.bielsko.pl
 - Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych
Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel. 33 812 30 42
e-mail: spzoz@psychiatria.bielsko.pl
 - Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych,
Bielsko-Biała, ul. Kaszyska 40A, tel./fax. 33 818 38 35
2. **Śląska Fundacja Błękitny Krzyż**
 - Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień, Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1
tel. 33 822 79 83 e-mail: motubb@bk-europa.pl, www.bk-europe.pl.
Prowadzi terapię uzależnienia od alkoholu, narkotyków, leków, hazardu
i innych uzależnień behawioralnych (seks, zakupy, internet).
 - Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych (oddział detoksykacyjny),
Bielsko-Biała, ul. Karola Miarki 11, tel. 33 812 65 04
e-mail: olza@bk-europe.pl, www.bk-europe.pl.
3. **Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja”, Bielsko-Biała,**
ul. Barkowska 167 c, tel. 33 816 07 67 (w czasie zajęć terapeutycznych w godzinach 16.00-21.00 mogą być problemy z uzyskaniem połączenia).
www.nadzieja.bielsko.pl, e-mail: osrodek@nadzieja.bielsko.pl

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Prowadzi postępowania, które mają na celu zmotywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej, a jeśli motywowanie nie przynosi rezultatu, Komisja kieruje do Sądu wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

**Posiedzenia Komisji odbywają się w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej,
pl. Ratuszowy 6 w pn., wt. i śr. w godz. 15.30 - 18.00 w pokoju 226 (II piętro).**

**Szczegółowe informacje można uzyskać: pod nr tel. 33 49 71 496,
w pokoju nr 226 (II piętro) w godzinach pracy Urzędu**

INNE

ZESPÓŁ PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNYCH w Bielsku-Białej

W skład Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych wchodzi:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1, ul. Juliusza Słowackiego 45,
tel. 33 812 50 78
e-mail: ppp1.bb@op.pl lub ppp1@mzo.bielsko.pl
www.poradnia.bielsko.pl,
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2, ul. Juliusza Słowackiego 45,
tel. 33 814 07 06, 33 829 34 58
e-mail: ppp2@mzo.bielsko.pl,
www.poradnia.bielsko.pl,
- 3) Specjalistyczna Poradnia dla Dzieci z Wadą Wzroku, Słuchu i Autyzmem,
ul. Juliusza Słowackiego 45,
tel. 33 812 57 69
tel. 33 811 82 12 (Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka)
e-mail: ppp33@mzo.bielsko.pl,
www.poradnia.bielsko.pl.

Zakres zadań Poradni wchodzących w skład Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych:

- 1) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w zakresie diagnozy i terapii,
- 2) prowadzenie działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami,
- 3) pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- 4) wspieranie rodziców i nauczycieli proponując pomoc psychologiczno-pedagogiczną związaną z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży,
- 5) podejmowanie działań profilaktycznych,
- 6) wspieranie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

KSIĄŻNICA BESKIDZKA

Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego 17a, tel. 33 822 82 21
www.ksiaznica.bielsko.pl

Filia Integracyjna, ul. Tadeusza Rychlińskiego 20, tel. 33 816 29 05
e-mail: integracyjna@ksiaznica-beskidzka.finn.pl.

Filia dysponuje:

- księgozbiorem książki mówionej (kasety magnetofonowe),
- audiobookami,
- książką cyfrową,
- odtwarzaczami Czytak.

W Filii istnieje możliwość wypożyczenia książki na kasetach magnetofonowych, CD, nagrania książek cyfrowych na urządzenie Czytak (osobom niewidomym lub niedowidzącym). Ponadto świadczona jest usługa dostarczania do domu materiałów bibliotecznych osobom chorym i niepełnosprawnym.

MIEJSKI DOM KULTURY W BIELSKU-BIAŁEJ

Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 12, tel. 33 812 56 92
www.mdk.bielsko.pl

Miejski Dom Kultury prowadzi działalność w jedenastu jednostkach na terenie miasta i w Galerii Fotografii.

Dom Kultury w Hałcnowie
43-300 Bielsko-Biała, ul. Siostry Małgorzaty Szewczyk 1
tel. 33 816 23 28
e-mail: halcnow@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury w Kamienicy
43-300 Bielsko-Biała, ul. Karpacza 125
tel. 33 811 93 62
e-mail: kamienica@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury w Komorowicach
43-300 Bielsko-Biała, ul. Olimpijska 16
tel. 33 815 87 38
e-mail: komorowice@mdk.bielsko.pl
Dom Kultury w Lipniku

43-305 Bielsko-Biała, ul. Podgórna 29
tel. 33 816 17 80
e-mail: lipnik@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury w Olszówce
43-309 Bielsko-Biała, ul. Olszówka 20 D
tel. 33 829 25 84
e-mail: olszowka@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury w Wapienicy
43-300 Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 398
tel. 33 818 41 48
e-mail: wapienica@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury Włókniarzy
43-300 Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 12
tel. 33 812 56 93
e-mail: wlokniarz@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz
43-300 Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego 17
tel. 33 812 58 86
e-mail: kubiszowka@mdk.bielsko.pl

Dom Kultury w Starym Bielsku
43-300 Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 307 A
tel. 602 529 103
e-mail: starebielsko@mdk.bielsko.pl

Świetlica w Bielsku-Białej Północ
43-300 Bielsko-Biała, ul. Anieli Krzywoń 17 A
tel. 662 280 703
e-mail: polnoc@mdk.bielsko.pl

Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich
43-300 Bielsko-Biała, ul. Żywiecka 302
tel. 33 816 34 57
e-mail: mikuszowicekrak@mdk.bielsko.pl

Galeria Fotografii „B&B”
43-300 Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 12

W placówkach Miejskiego Domu Kultury odbywa się szereg zajęć z myślą o osobach starszych i z niepełnosprawnościami:

- Zajęcia komputerowe, zajęcia grup tanecznych, indywidualna nauka gry na instrumentach muzycznych, zajęcia plastyczne i o charakterze hobbystycznym, zajęcia rękodzieła artystycznego, Chór Gospel dla seniorów i inne chóry o dużym zróżnicowaniu wiekowym, grupy teatralne, spotkania o charakterze artystycznym i warsztatowym, wspólne wycieczki – w tym wyjazdy do jednostek kultury, wieczorki taneczne, ogniska i inne okolicznościowe imprezy dedykowane środowisku seniorów i osób niepełnosprawnych, zajęcia wokalne, koła szachowe, koło numizmatyczne, koło filatelistyczne, koło esperanto, cykliczne spotkania integracyjne, warsztaty malarskie dla seniorów, grupa seniorów Zespołu Pieśni i Tańca BESKID.

Ponadto organizowane są imprezy:

- Festiwal Twórczości Seniorów, Bale Seniora, wystawy i kiermasze rękodzieła seniorów, Karnawałowa Sąsiadówka, Majówka dla seniorów, udział grup seniorów w Przeglądach Kolęd i Pastoralek oraz w przeglądach piosenki, Dzień Babci i Dziadka, Opłatek dla Seniorów, Ogólnopolski Konkurs Malarstwa Nieprofesjonalnego im. Ignacego Bieńka, Konkursy Palm Wielkanocnych.

Prowadzone są także inicjatywy o charakterze prozdrowotnym:

- Gimnastyka rehabilitacyjno-rekreacyjna, „ZUMBA GOLD” - zajęcia artystyczno-rekreacyjne dla seniorów, Gimnastyka 55+, Gimnastyka 65+, gimnastyka „Zdrowy kręgosłup”, aerobik dla seniorów, joga.

Szczegółowe informacje nt. prowadzonych działań znajdują się na stronie
www.mdk.beskidy.pl

**PODBESKIDZKI
OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ**

Bielsko-Biała, ul. Piękna 2, tel. 33 814 62 21 lub 33 19288
 Niebieska Linia: 33 811 99 00
 e-mail: poikbielsko@interia.pl, www.poik.bielsko.pl

Placówka czynna całodobowo.

Do Ośrodka może zgłosić się każda osoba, która:

- znajduje się w sytuacji kryzysowej,
- nie widzi sensu życia,
- doświadcza przemocy w rodzinie,
- ma problemy w rodzinie lub w relacji z bliskimi,
- utraciła kogoś bliskiego,
- uczestniczyła w wypadku,
- nie radzi sobie z nadmiernym stresem.

Placówka proponuje:

- interwencję kryzysową,
- poradnictwo psychologiczne,
- konsultacje pedagogiczne,
- poradnictwo socjalne,
- poradnictwo prawne,
- konsultacje w sprawie sekt i nowych ruchów religijnych,
- interwencje wyjazdowe,
- schronienie w hostelu Ośrodka.

UNIwersytet Trzeciego Wieku

Dział przy Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.
 Sekretariat: Bielsko-Biała, ul. Willowa 2, bud. B, pokój 122 (I piętro)
 tel. 33 827 93 78, e-mail: utw@ath.bielsko.pl, www.utw.ath.bielsko.pl

Dyżury w siedzibie UTW:

poniedziałek, wtorek, środa, w godzinach od 10.00 do 14.00

Oferta UTW skierowana jest do osób starszych, którym przyświeca idea ustawicznego kształcenia przez całe życie. W ramach UTW organizowane są:

- wykłady i seminaria z różnych dziedzin,
- lektoraty z języków obcych,
- liczne kluby zainteresowań,
- zajęcia z zakresu kultury fizycznej (m.in.: gimnastyka rehabilitacyjna, joga, zajęcia taneczne czy treningi nordic walking),
- wycieczki turystyczno-krajoznawcze,
- zajęcia o charakterze psychologicznym,
- kursy komputerowe,
- spotkania przybliżające wiedzę z zakresu dietetyki.

**ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁOSPRAWNYCH
W TYM OSÓB Z ZABURZENIAMI
PSYCHICZNYMI**

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, W TYM OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Wykaz organizacji pozarządowych działających
na terenie Miasta Bielska-Białej dostępny jest na stronie:
http://www.um.bielsko.pl/strona-823-wykaz_organizacji_pozarzadowych.html

Beskidzkie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „NADZIEJA”

Bielsko-Biała, ul. Saperów 24, tel. 33 819 29 99

www.centrum-nadzieja.pl

- prowadzenie Centrum Rehabilitacyjno-Readaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja” (rehabilitacja medyczna dla dzieci od 0 do 18 roku życia). Centrum czynne jest od poniedziałku do czwartku od 8.00 do 20.00 oraz w piątek od 8.00 do 16.00,
- prowadzenie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego „Nadzieja” (zapewnienie obowiązku szkolnego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Bielska-Białej z umiarkowanym lub znacznym upośledzeniem intelektualnym).

Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne „START”

Bielsko-Biała, ul. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza 20/L2, tel. 33 812 44 40

e-mail: start.bielsko@gmail.com

www.start.bielsko.pl

Działalność w zakresie kultury fizycznej, sportu, rehabilitacji ruchowej, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.

Bielskie Koło Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta

Bielsko-Biała, ul. Legionów 16, tel. 33 812 55 73

e-mail: kuchnia@bratalbert.bielsko.pl, www.bratalbert.bielsko.pl

- prowadzenie kuchni społecznej – wydawanie posiłków odbywa się od poniedziałku do piątku w godz. od 10.30 do 14.30, w sobotę od 9.00 do 11.00,
 - prowadzenie łaźni publicznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych – czynna od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 14.30 i w sobotę w godz. od 8.00 do 11.00,
 - prowadzenie magazynu odzieży używanej dla osób potrzebujących – czynny w piątek w godz. 8.00-12.00,
 - prowadzenie dla osób bezdomnych Schroniska Dziennego Pobytu (przy Łaźni Publicznej), czynne od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 13.00.
- Osoby korzystające z tej formy pomocy mają możliwość otrzymania herbaty, mogą poczytać prasę, skorzystać z porad prawnika i psychologa.

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”

Bielsko-Biała, ul. Stefanii Sempołowskiej 13

tel. 33 496 52 19

e-mail: biuro@teatrgrodzki.pl, www.teatrgrodzki.pl

- prowadzenie działalności artystycznej, szkoleniowej i doradczej dla osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej,
- prowadzenie dwóch zakładów aktywności zawodowej,
- prowadzenie Centrum Wolontariatu:
e-mail: bielskobiala@wolontariat.org.pl, www.wolontariat-bielsko.pl,
tel. 33 496 52 19.

W celu ustalenia terminu spotkania należy skontaktować się mailowo lub telefonicznie.

Bielskie Stowarzyszenie Rozwoju Psychiatrii

z siedzibą przy Bielskim Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102

tel. 33 814 92 67

e-mail: bbsrp@wp.pl

Stowarzyszenie działa na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin. Realizuje swoje cele poprzez:

- bezpośrednie działania na rzecz osób niepełnosprawnych chorych psychicznie oraz osób zagrożonych patologiami społecznymi,
- ochronę i promocję zdrowia,
- przeciwdziałanie stygmatyzacji osób chorych psychicznie,
- szeroko pojmowaną zdrowotną i kulturową działalność edukacyjną,
- pobudzanie świadomości prozdrowotnej i kulturowej społeczeństwa,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie polityki prozdrowotnej i problematyki osób chorych psychicznie.

Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej

Siedziba: Bielsko-Biała, ul. Stefana Żeromskiego 5A

Biuro i magazyn: Bielsko-Biała, ul. Stefana Okrzei 2 (budynek LENKO),

tel. 734 176 648,

e-mail: biuro@caritas.bielsko.pl, www.caritas.bielsko.pl

Caritas prowadzi:

Bank Chleba:

Bielsko-Biała, ul. Zygmunta Krasińskiego 10, tel. 784 949 030.

Czynny od poniedziałku do piątku

w godz. od 9.00 do 14.00, w sobotę od godz. 9.00 do 13.00.

Pieczyno wydawane jest osobom na podstawie przedłożonego zaświadczenia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Klub Seniora Caritas „Pod Magnolią”:

Bielsko-Biała, ul. Stanisława Wyspiańskiego 33, tel. 784 949 431.

Klub Seniora Caritas „Na Obszarach”:

Bielsko-Biała, ul. Karola Krausa 41, tel. 730 011 123

Kluby prowadzą zajęcia dla osób w wieku senioralnym. Zajęcia odbywają się w dni powszednie w godz. od 8.00 do 15.00 i obejmują następujące zakresy:

- psychologiczne warsztaty integracyjne,
- zajęcia rękodzieła artystycznego,
- szkolenia informatyczne,
- kursy językowe,
- kurs tańca towarzyskiego,
- spotkania ze specjalistami na temat bezpieczeństwa seniorów,
- spotkania ze specjalistami na temat zdrowia seniorów,
- zajęcia rekreacyjno-ruchowe,
- spotkania nt. kultury „Muzyka, książka, teatr, film”,
- zajęcia kulinarne,
- spotkania integracyjno-rekreacyjne.

Uczestnicy zajęć mają możliwość skorzystania z posiłków oraz udziału w wycieczkach.

Gabinet Masażu i Rehabilitacji Fundacji Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej:

Bielsko-Biała, ul. Stefana Żeromskiego 11 (wejście od strony Kościoła NSPJ, przy dworcu PKS), czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00. tel. 792 780 786, 784 949 434.

- masaż,
- fizykoterapia,
- rehabilitacja (pourazowa/sportowa),
- terapia w bólach kręgosłupa,
- kinesiotaping,
- ćwiczenia usprawniające,
- terapia manualna.

Dochód przeznaczony jest na działalność charytatywną.

Gabinet Pomocy Psychologicznej Fundacji Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej:

Bielsko-Biała, ul. Stanisława Wyspiańskiego 33.

Termin wizyty należy ustalić telefonicznie w Biurze Caritasu, tel. 734 176 648 (biuro czynne: poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek w godz. od 9.00 do 13.00, w środę w godz. od 9.00 do 15.00).

Oferta Gabinetu kierowana jest do osób, które przeżywając różnorakie trudności życiowe dochodzą do wniosku, że trudno im uporać się z nimi tylko własnymi siłami.

Gabinet służy pomocą:

- osobom, których dotknęły bolesne wydarzenia (np. śmierć bliskiej osoby),
- osobom mającym trudności i konflikty w relacjach rodzinnych i innych,
- osobom borykającym się z trudnościami decyzyjnymi, nieakceptowanymi zachowaniami własnymi lub innych ludzi, nadmiernym obciążeniem psychicznym i innymi rodzajami kryzysu psychologicznego.

Pomoc jest realizowana z poszanowaniem przekonań religijnych klientów.

Pierwsza wizyta jest nieodpłatna. Opłata za kolejne spotkania – w części zasila ją fundusz Fundacji Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej – będzie ustalana z uwzględnieniem możliwości finansowych osoby korzystającej z pomocy.

Porady Prawne Fundacji Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej:

Bielsko-Biała, ul. Stefana Okrzei 2 (w ostatnią środę miesiąca w godz. od 12.00 do 13.00 – we Współpracy z Kancelarią Radcy Prawnego T. Gondko).

Termin wizyty należy ustalić telefonicznie w Biurze Caritasu, tel. 734 176 648 (biuro czynne: poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek w godz. od 9.00 do 13.00, w środę w godz. od 9.00 do 15.00).

Porady prawne udzielane są bezpłatnie w następującym zakresie:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu jej rozwiązania prawnego,
- udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa powyżej, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Pomoc prawna nie obejmuje spraw:

- podatkowych,
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- z zakresu prawa celnego, dewizowego i handlowego,
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

Fundacja Aktywności Społecznej Złote Łany

Bielsko-Biała, ul. Jutrzenki 18, tel. 33 499 08 06 lub 609 807 636

e-mail: zlotelany@gmail.com, www.fundacjazlotelany.pl

godziny otwarcia:

poniedziałek:	8.00-17.00,
wtorek:	8.00-16.00,
środa i czwartek:	8.00-17.00,
piątek:	8.00-13.00.

W okresie od 1.10.2017 r. do 30.09.2020 r. realizacja projektu pn.: „Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Projekt skierowany jest do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz nieaktywnych zawodowo.

Dla osób starszych:

- spotkania integracyjne (w tym: zajęcia taneczne, teatralne, fitness, spotkania z różnymi specjalistami, wycieczki piesze i autokarowe, zajęcia koła muzyczno-teatralnego, warsztaty: „Senior tworzy” oraz „Głowa nie idzie na emeryturę” – gry planszowe i towarzyskie),
- organizowanie wolontariatu (wolontariat stały – bezpłatna pomoc wolontariuszy w zakupach, pracach domowych, wyjściach z domu; wolontariat akcyjny – zbiórki żywności i akcje charytatywne),
- imprezy plenerowe – „Śpiewaj i gotuj razem z nami” (4 spotkania w roku) oraz piknik „Bądź zdrow”,
- „Pracownia Rękodzieła na Złoty” w każdą środę w godzinach od 14.00 do 17.00,
- punkt charytatywny – przyjmowanie i wydawanie odzieży w ostatni piątek miesiąca w godz. od 8.00 do 15.00,
- spotkania z pracownikami: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Dla osób nieaktywnych zawodowo:

- szkolenia, warsztaty oraz możliwość zdobycia uprawnień czy kwalifikacji zawodowych poprzez udział w wybranym kursie zawodowym.

Ponadto:

- w środy, w godzinach od 15.00 do 17.00 – porady dla seniorów i informacje o przepisach i możliwościach uzyskania pomocy,
- w czwartki, w godzinach od 15.00 do 17.00 – informacje dla zainteresowanych

podjęciem wolontariatu,

- szkolenie wolontariuszy – specyfika pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi (4 szkolenia w danym roku),
- udzielanie bezpłatnych porad prawnych w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca w godzinach od 15.00 do 17.00,
- dyżury dzielnicowych z Komisariatu Policji w trzeci poniedziałek miesiąca w godzinach od 16.00 do 17.00.

Fundacja „Dziecięce Marzenia”

Bielsko-Biała, ul. Milusińskich 6, tel. 33 822 89 79

e-mail: fdm@poczta.fm, www.fdm.org.pl

- integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami zdrowymi,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz dożywianie rodzin dzieci i młodzieży niepełnosprawnej znajdującej się w bardzo trudnej sytuacji materialnej,
- organizacja wypoczynku letniego i zimowego,
- organizowanie imprez okolicznościowych, wycieczek krajoznawczych oraz imprez sportowych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz z rodzin ubogich i zagrożonych patologią,
- wspieranie działalności placówek oświatowych zajmujących się integracją niepełnosprawnych dzieci i młodzieży.

Fundacja Jonatan – pomagamy dzieciom z wyzwaniami

Bielsko-Biała, ul. Stanisława Wyspiańskiego 29, tel. 734 496 516

www.fundacja.jonatan.edu.pl

Celami Fundacji są:

- ochrona i promocja zdrowia dzieci, w szczególności niepełnosprawnych,
- wsparcie finansowe dzieci, w szczególności niepełnosprawnych,
- wspieranie przedszkola integracyjnego „Jonatan”,
- działalność charytatywna na rzecz dzieci, w szczególności niepełnosprawnych,
- nauka, edukacja i wychowanie dzieci, w szczególności niepełnosprawnych,
- promocja i organizacja wolontariatu.

Fundacja Teatru Grodzkiego

Bielsko-Biała, ul. Stefanii Sempołowskiej 13, tel. 33 475 53 06

e-mail: biuro@cis.bielsko.pl, www.cis.bielsko.pl

- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- pomoc osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej,
- rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,
- reintegracja zawodowa i społeczna osób nieaktywnych zawodowo,
- prowadzenie centrów integracji społecznej.

Fundacja na Rzecz Promocji Sportu Osób Niepełnosprawnych Kuloodporni

Bielsko-Biała, ul. Żywiecka 204, tel.: 606 300 315

e-mail: kontakt@kuloodpornibielsko.pl, www.kuloodpornibielsko.pl

Celem Fundacji jest:

- aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, wadami wrodzonymi kończyn oraz po amputacjach,
- popieranie i promocja zdrowego stylu życia osób niepełnosprawnych,
- integracja społeczna osób niepełnosprawnych,
- działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalność charytatywna,
- ochrona i promocja zdrowia.

Fundacja Pomocy Osobom z Autyzmem Spektrum A

Bielsko-Biała, ul. Norberta Barlickiego 16, tel. 793 90 90 18

e-mail: katarzyna.daniek@gmail.com <https://www.facebook.com/spektrumA>

Fundacja zajmuje się aktywizacją ruchową osób z autyzmem i z Zespołem Aspergera.

W ramach działalności Fundacja organizuje:

- zajęcia sportowe stacjonarne i wyjazdowe,
- warsztaty sportowe,
- rajdy i wycieczki z elementami marszu na orientację,
- wyjazdy wakacyjne.

Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „Szusujemy Razem”

Bielsko-Biała, ul. Stanisława Żółkiewskiego 6/42, 33 812 66 82

e-mail: biuro@szusujemyrazem.pl

www.szusujemyrazem.pl

Zajęcia rekreacyjne ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia narciarskiego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Zapisy na szkolenia należy przysyłać na adres Stowarzyszenia.

Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabowidzących PIONEK

Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel. 33 812 68 47

e-mail: pionekbielsko@gmail.com

www.klubpionekbielsko.wixsite.com

- upowszechnienie kultury fizycznej, sportu i turystyki wśród niewidomych i słabowidzących,
- organizowanie imprez w zakresie: sportu i turystyki, rehabilitacji i innych form czynnego wypoczynku,
- opieka nad wybierającymi się sportowcami.

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Terenowy

Bielsko-Biała, ul. Cyprianska 27, tel. 692 115 460, 691 519 692

e-mail: kta-otbb@o2.pl,

www.kta-bielsko.pl

- organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób ze spektrum autyzmu,
- organizowanie pomocy dla osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin,
- organizowanie rekreacji oraz imprez integracyjnych dla osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin,
- szerzenie wiedzy na temat autyzmu – organizowanie wykładów, konferencji,
- organizowanie wolontariatu,
- aktywizowanie społeczeństwa na rzecz osób z autyzmem.

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków

Oddział Rejonowy w Bielsku-Białej,

adres do korespondencji: pl. Opatrzności Bożej 18

tel. 508 294 593

e-mail: marianprocner@op.pl, www.diabetyk.org.pl

- organizowanie spotkań, wykładów i warsztatów z zakresu diabetologii i żywienia,
- organizowanie badań okresowych na poziom cukru,
- udostępnianie glukometrów i prowadzenie instruktażu ich obsługi,
- udostępnienie fachowej literatury z zakresu diabetologii,
- organizowanie imprez integracyjno-rekreacyjnych i wyjazdowych,
- rezerwowanie miejsc pobytu na nadmorskich wczasach klimatycznych w Świnoujściu,
- udostępnianie literatury z zakresu diabetologii.

Dyżury odbywają się w czwartki w godz. od 15.00 do 17.00 przy pl. Opatrzności Bożej 18.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Oddział Okręgowy

Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 92, tel. 33 812 52 55

www.pzeribielsko.pl, e-mail: info@pzeribielsko.pl

Siedziba Związku czynna w:

poniedziałek, wtorek, środa w godz. od 7.00 do 12.00

- monitorowanie wybranych aspektów sytuacji osób zrzeszonych w Związku (m.in. dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- udzielanie pomocy finansowej i organizacja pomocy rzeczowej w sprawach losowych,
- uczestniczenie w organizowaniu opieki nad ludźmi samotnymi i niepełnosprawnymi oraz usuwaniu barier dla osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie bezpłatnych porad prawnych dla członków Związku,
- działalność turystyczna w kraju i za granicą,
- wydawanie zaświadczeń na zniżkowe bilety PKP dla wszystkich emerytów, rencistów i inwalidów,
- organizowanie działalności kulturalnej w świetlicach, klubach seniora i innych zespołach zainteresowań.

Polski Związek Niewidomych
Okręg Śląski Koło Grodzkie w Bielsku-Białej

ul. Mostowa 1, tel. 33 813 68 80, tel./fax. 33 822 05 67

e-mail: bielsko.g@slaski.pzn.org.pl, www.pzn.slask.pl

- przeciwdziałanie dyskryminacji osób niewidomych i słabowidzących,
- ochrona interesów zawodowych i ekonomicznych,
- rehabilitacja społeczna,
- szkolenia z zakresu orientacji przestrzennej, alfabetu Braille'a oraz czynności codziennych.

Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym,
Specjalistyczny Punkt Wczesnej Rewalidacji Filia Bielsko-Biała

Bielsko-Biała, ul. Władysława Stanisława Reymonta 5,

tel./fax. 33 819 26 30

www.rfpn.org

- pomoc finansowa i organizacyjna w leczeniu narządu wzroku u małych dzieci i młodzieży (prowadzenie subkont służących do zbierania środków finansowych na indywidualne leczenie),
- specjalistyczny system opieki nad osobami niewidomymi, niewidzącymi ze sprzężonym kalectwem.

Salwatoriańskie Stowarzyszenie Hospicyjne

Bielsko-Biała, ul. Zdrojowa 10, tel. 33 821 11 53,

e-mail: stowarzyszeniehospicyjne@wp.pl,

www.hospicjumbielsko.pl

Celami Stowarzyszenia są:

- ciągła opieka paliatywna nad osobami przewlekłe chorymi, a w szczególności nad chorymi w terminalnym okresie choroby nowotworowej zgodnie z zasadami chrześcijańskimi oraz zasadami Deontologii i Etyki Lekarskiej;
- wspieranie i propagowanie ruchu hospicyjnego.

Opieka sprawowana jest przez Stowarzyszenie, które obejmuje chorego i jego rodzinę w Hospicjum Stacjonarnym im. św. Jana Pawła II w Bielsku-Białej przy ul. Zdrojowej 10 oraz w domu chorego.

Zgłoszenia do objęcia opieką przez Hospicjum można dokonać osobiście bądź poprzez osoby najbliższe w siedzibie Hospicjum przy ul. Zdrojowej 10.

Do przyjęcia pacjenta, niezbędne są następujące dokumenty:

- skierowanie do objęcia opieką hospicyjną,
- dowód osobisty,
- karta zdrowia (chip),
- potwierdzenie ubezpieczenia,

- kserokopia dokumentacji z dotychczasowego przebiegu leczenia.
- Warunkiem objęcia opieką przez Hospicjum im. św. Jana Pawła II jest wyrażenie świadomej zgody przez chorego lub jego opiekuna ustawowego.
- Opieka świadczona jest bezpłatnie, całodobowo, 7 dni w tygodniu.
- W Hospicjum znajdują się 2-osobowe sale chorych z elektrycznie regulowanymi łózkami i materacami przeciwoślizgowymi, telewizorem oraz dużą łazienką, przystosowaną do potrzeb chorych.
- Hospicjum wyposażone jest także w niezbędny, specjalistyczny sprzęt medyczny.

Stowarzyszenie Akademia Seniora

Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego 17, tel. 695 94 09 94

e-mail: as.bielsko@gmail.com,

www.stowarzyszenie-as.pl, www.facebook.com/akademiaseniora/

- działania edukacyjno-informacyjne, m.in. poprzez: organizowanie wykładów, seminariów, lektoratów języków obcych, kursów komputerowych, odczytów, konferencji, prelekcji, konkursów, praktyczne zajęcia z zakresu kultury fizycznej i rekreacji oraz zajęcia artystyczne,
- organizacja wycieczek turystycznych i krajoznawczych,
- współpraca międzypokoleniowa,
- współpraca w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych,
- współpraca m.in. z krajowymi i zagranicznymi uniwersytetami trzeciego wieku oraz ich międzynarodową federacją,
- prowadzenie działalności w zakresie porad obywatelskich,
- tworzenie grup samopomocowych.

Stowarzyszenie „Amazonki” w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Norberta Barlickiego 15/20, tel. 795 232 987 lub 33 816 52 47

e-mail: bielskieamazonki@onet.pl, www.bielskieamazonki.vot.pl

- prowadzenie różnych form rehabilitacji w tym wsparcia psychologicznego dla kobiet dotkniętych chorobą nowotworową piersi,
- spotkania dla kobiet po diagnozie choroby nowotworowej piersi i „młodych stażem po operacji” oraz ich rodzin – w każdą czwartą środę miesiąca, z możliwością pomocy psychologa,
- spotkania w trzeci czwartek miesiąca w godz. 17.00-19.00, na których często odbywają się prelekcje specjalistów – informacje o miejscu spotkań podawane są na stronie internetowej,
- spotkania trzy razy w tygodniu przeszkolonych ochotniczek z pacjentkami Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II, podczas których dzielą się doświadczeniem walki z chorobą, niosąc wsparcie,
- organizowanie wyjazdów rekreacyjnych, turystycznych i integracyjnych dla członkiń Stowarzyszenia,

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB...

- prowadzenie rozmów i rozdawanie ulotek zachęcających do wykonywania badań profilaktycznych w ramach różnych spotkań i imprez ogólnodostępnych organizowanych w mieście oraz powiecie,
- szerzenie wiedzy na temat profilaktyki chorób nowotworowych i współistniejących, m.in. poprzez organizowanie dni otwartych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej i Powiatu Bielskiego oraz spotkań z młodzieżą szkół średnich,
- dyżury w siedzibie Stowarzyszenia: we wtorki w godz. 10.00-12.00 i w środy w godz. 16.00-18.00 (tel. w tych godzinach: 33 816 52 47).

Stowarzyszenie „Grupa Wsparcia dla Nieśłyszących i Ich Rodzin – Podbeskidzie”

Bielsko-Biała, ul. Piastowska 86

- pomoc tłumacza języka migowego w załatwianiu spraw socjalno-bytowych osób nieśłyszących,
- udzielanie porad z zakresu: rehabilitacji społecznej i zdrowotnej oraz zawodowej, ochrony praw i interesów nieśłyszących, ochrony zdrowia itp.,
- organizowanie pracy kulturalno-oświatowej, turystyczno-sportowej oraz propagowanie języka migowego wśród członków i ich rodzin,
- spotkania w każdy piątek, w godzinach od 15.00 do 20.00, w lokalu przy ul. Piastowskiej 86.

Stowarzyszenie „Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej”

Bielsko-Biała, ul. NMP Królowej Polski 15

tel. 33 811 03 67, e-mail: zarzadkamilbb@vp.pl www.hospicjum.sds.pl

Celami Stowarzyszenia są m.in.:

- działalność lecznicza, pomoc psychologiczna, socjalna i duchowa choremu oraz jego rodzinie,
 - pomoc medyczna, psychologiczna, socjalna, duchowa rodzinie i opiekunom zmarłych, w okresie żałoby,
 - propagowanie idei i udział w organizowaniu opieki hospicyjnej i paliatywnej.
- Stowarzyszenie realizuje domową opiekę hospicyjną.

Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Karpackiego

Bielsko-Biała, ul. Klemensa Matusiaka 3, tel. 604 464 674,

e-mail: smokbielsko@wp.pl

- inicjowanie i realizowanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb życia społeczności osiedlowej,
- inicjowanie oraz prowadzenie działań oświatowych, kulturalnych, artystycznych, sportowych, rekreacyjnych w mieście oraz na osiedlu dla ich mieszkańców, w szczególności dla osób starszych,
- prowadzenie zajęć komputerowych, tanecznych oraz kosmetycznych,
- promowanie zdrowego stylu życia, organizowanie spotkań z dietetykiem,
- organizowanie wyjazdów rekreacyjno-turystycznych dla mieszkańców.

Stowarzyszenie Klub Seniora 60+ Wapienica

Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 388, tel. 662 083 127,

e-mail: seniorwap@gmail.com

Celem stowarzyszenia są wszelkie formy aktywizacji osób starszych w zakresie aktywności fizycznej oraz umysłowej. Udzielanie członkom pomocy w istotnych życiowych sprawach, w miarę możliwości stowarzyszenia oraz:

- organizowanie zajęć twórczych, w miarę potrzeb zgłaszanych przez członków,
- organizowanie imprez kulturalnych, prelekcji, warsztatów tematycznych,
- organizowanie różnych form aktywizacji fizycznej jak wspólne spacery, wycieczki, zajęcia gimnastyczne, sportowe itp.,
- współpraca z instytucjami kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi.

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „RAZEM”

Bielsko-Biała, pl. Opatrzności Bożej 20, tel. 33 822 73 29

Biuro czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-15.00

e-mail: razem.stow@op.pl, www.stowarzyszenierazem.org

- świadczenie pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- prowadzenie różnego rodzaju zajęć, m.in. terapeutycznych, około zawodowych, artystycznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych,
- organizacja wycieczek, obozów i innych wyjazdów,
- organizacja imprez integracyjnych, sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych,
- wsparcie psychologiczne,
- wsparcie w zakresie rehabilitacji,
- prowadzenie Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego – Domu Pomocy Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w Bestwinie, ul. gen. Sikorskiego 48a.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Dorosłym z Zespołem Aspergera oraz Zaburzeniami Pokrewnymi „AS”

Bielsko-Biała, ul. Norberta Barlickiego 16/5, tel. 692 275 462

e-mail: asperger.bielsko@wp.pl, www.asperger.ehost.pl

- specjalistyczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- terapia trening umiejętności społecznych,
- terapia integracji sensorycznej,
- szkolenia dla specjalistów i placówek oświatowych,
- organizacja turnusów rehabilitacyjnych i wypoczynkowych oraz weekendów usamodzielniających,
- pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych z autyzmem i zespołem Aspergera.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „ADA”

Bielsko-Biała, pl. Opatrzności Bożej 20, tel. 33 815 96 03 lub 502 488 587

e-mail: stowarzyszenie.ada@gmail.com, biuro@ada.org.pl, www.ada.org.pl

- organizowanie turnusów rehabilitacyjnych, obozów integracyjnych, wycieczek i uroczystości okolicznościowych,
- organizowanie szkoleń dla rodziców, opiekunów i wolontariuszy,
- tworzenie grup wsparcia środowiskowego.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Serce dla Serca”

Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 10, tel. 608 417 311

e-mail: spon@sercedlaserca.org, www.sercedlaserca.org.pl

- pomoc w leczeniu, rehabilitacji i edukacji osób niepełnosprawnych,
- pomoc w poszukiwaniu pracy osobom niepełnosprawnym.

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PORT”

Bielsko-Biała, pl. Fabryczny 3,

adres do korespondencji: ul. prof. dr. Mieczysława Michałowicza 12,
tel. 33 496 06 20,

e-mail: port-bielsko@o2.pl

- prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej,
- organizowanie pomocy ludziom zagubionym, zwłaszcza rodzinom osób z problemem alkoholowym i zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa „Wielkie Serce”

Bielsko-Biała, ul. Norberta Barlickiego 15/8,

tel. 662 374 490 lub 505 250 451

e-mail: biuro@wielkie-serce.pl, www.wielkie-serce.pl

- pomoc w rehabilitacji i terapii osób z zespołem Downa,
- ułatwianie dostępu do wyspecjalizowanej opieki medycznej,
- wspieranie procesu edukacyjnego,
- integracja osób z zespołem Downa z resztą społeczeństwa,
- organizowanie systemu wsparcia dla rodzin osób z zespołem Downa,
- wspomaganie różnych form dokształcania kadry pedagogicznej oraz rodziców i specjalistów,
- reprezentowanie na zewnątrz interesów osób z zespołem Downa i ich rodzin,
- umożliwienie skorzystania ze zbiorów biblioteki Stowarzyszenia (wydawnictwa związane z problematyką osób z zespołem Downa, pomoce dydaktyczne do terapii dzieci z zespołem Downa),
- organizowanie wolontariatu.

Stowarzyszenie Sportu, Turystyki i Rekreacji Osób z Dysfunkcją Wzroku „Smrek”

Siedziba: ul. Łagodna 17, adres do korespondencji: Bielsko-Biała,
ul. Osadnicza 6/2,
tel. 33 814 52 77, 605 263 844

e-mail: smrek1@poczta.onet.pl, sadko44@wp.pl

- rozwijanie i organizacja aktywnej rekreacji, sportu, rehabilitacji i turystyki w środowisku osób z dysfunkcją wzroku,
- propagowanie aktywności fizycznej i przeciwdziałanie patologii społecznej wynikającej z nadmiaru wolnego czasu,
- tworzenie warunków do integracji osób z dysfunkcją wzroku ze społeczeństwem.

Członkowie pełnią dyżur w każdy poniedziałek, w godz. od 15.30 do 17.30, przy ul. Jutrzenki 22.

Stowarzyszenie Wspierania Rodziny

Bielsko-Biała, ul. Bystrzańska 55c,
tel. 33 810 12 55 lub 608 147 432

e-mail: swrb@op.pl, www.dowr.com.pl

Stowarzyszenie prowadzi Ośrodek Wspierania Rodziny, w którym prowadzone są następujące działania:

- zajęcia w pracowniach:
 - krawieckiej i robót ręcznych,
 - informatycznej,
 - rękodzieła artystycznego,
 - kulinarnej,
- zajęcia ruchowe dla seniorów,
- Szkoła dla Rodziców,
- poradnictwo: rodzinne, prawne, psychologiczne,
- spotkania dla seniorów w Kawiarence u Symeona,
- spotkania ze specjalistami różnych dziedzin,
- organizacja konferencji tematycznych,
- warsztaty psychologiczne,
- spotkania integracyjne, rekreacyjne, wycieczki.

Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach

Oddział Rejonowy w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Jana Sobieskiego 6, tel. 33 822 82 12 lub 725463324

e-mail: zrpckbb@op.pl, www.bielsko-biala.pck.org.pl

Oddział działa na rzecz mieszkańców: Miasta Bielska-Białej, powiatów: bielskiego, pszczyńskiego i żywieckiego.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB...

- udzielanie pomocy rzeczowej osobom potrzebującym,
 - prowadzenie kursów udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla osób indywidualnych oraz firm i instytucji,
 - organizowanie okolicznościowych świątecznych paczek żywnościowych dla osób najuboższych,
 - organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży ze środowisk ubogich,
 - transport sanitarny pacjentów, chorych do szpitali, sanatoriów, przychodni specjalistycznych na terenie całego kraju i za granicą
 - tel. czynny całą dobę: 669 881 404,
 - prowadzenie działań związanych z promocją honorowego krwiodawstwa,
 - prowadzenie działalności Szkolnych Kół Polskiego Czerwonego Krzyża.
- Oddział czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00.

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Oddział Bielsko-Biała

Bielsko-Biała, ul. Władysława Stanisława Reymonta 5
tel. 506 154 323

Dyżury: w środę w godzinach od 10.00 do 12.00

- prezentowanie stanowiska Związku w kluczowych problemach środowisk weteranów walki o niepodległość,
- udział w wychowaniu obywatelskim i patriotycznym młodzieży,
- krzewienie w społeczeństwie tradycji, historii i wartości ideowych Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego,
- prowadzenie i wspieranie działalności popularnonaukowej i artystycznej dotyczącej Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego, a także dziejów obu okupacji i komunistycznego zniewolenia w okresie powojennym,
- udział w upamiętnianiu miejsc i osób związanych z walką o niepodległość i martyrologią narodu polskiego we współpracy z Urzędem Miasta Bielska-Białej, WKU, szkołami i harcerstwem.

Związek Inwalidów Wojennych RP Zarząd Oddziału Bielsko-Biała

Bielsko-Biała, ul. Zygmunta Krasińskiego 5a
tel. 33 812 48 08

- aktywizacja i integracja kombatanów oraz inwalidów wojennych,
- przyjmowanie interesantów w lokalu przy ul. Zygmunta Krasińskiego 5a oraz odwiedziny w domach,
- załatwianie spraw Związku z Katowicach,
- udzielanie porad prawnych, informacji dotyczących działalności Związku i uprawnień członków zgodnie ze statutem.

**Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej
i Byłych Więźniów Politycznych
Śląski Zarząd Wojewódzki w Katowicach
Koło Miejskie im. gen. Józefa Kustronia w Bielsku-Białej
Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego 25
tel. 33 811 61 03**

- poprawa funkcjonowania w środowisku członków Koła, poprzez umożliwienie kontaktów społecznych,
- podniesienie wiedzy w zakresie praw, uprawnień oraz możliwości skorzystania z różnych form pomocy,
- umacnianie więzi koleżeńskich i solidarności wśród kombatantów,
- reprezentowanie interesów swych członków wobec władz państwowych i samorządowych oraz instytucji i organizacji społecznych,
- otaczanie opieką członków Związku i pozostałych po nich wdów i wdowców,
- opieka nad miejscami pamięci narodowej.

Towarzystwo Przyjaciół Bielska-Białej i Podbeskidzia
Bielsko-Biała, ul. Zygmunta Krasińskiego 5a/10
tel. 33 822 05 29, e-mail: gstaniszewska@przyjacielebb.bielsko.pl,
www.przyjaciele.podbeskidzie.pl

- działalność na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE Z OBSZARU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ:

Bielskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Wzajemność”

Bielsko-Biała, ul. Gazownicza 15/1, tel. 33 815 01 91

- prowadzenie klubu otwartego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- pomoc psychologiczna, mityngi AA, promowanie życia w trzeźwości.

Bielskie Towarzystwo Trzeźwości

Bielsko-Biała, ul. Inwalidów 6, tel. 33 822 82 40

e-mail: btbielsko@gmail.com, www.btbielsko.webnode.com

Krzewienie abstynencji w szczególności wśród młodzieży oraz rozwiązywanie problemów związanych z piciem alkoholu, kształtowanie u swoich członków trwałych dążeń do powstrzymania się od picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz tworzenie warunków do życia i rozwoju.

Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja”

Bielsko-Biała, ul. Barkowska 167 c, tel. 33 816 07 67, fax. 33 487 67 34

e-mail: fundacja@nadzieja.bielsko.pl, www.nadzieja.bielsko.pl

Działania skierowane do dzieci i młodzieży uzależnionych od środków psychoaktywnych, m.in. od narkotyków, dopalaczy, alkoholu.

Fundacja prowadzi:

- **Katolicki Ośrodek Wychowania i Resocjalizacji Młodzieży** w Bielsku-Białej, ul. Barkowska 167c, tel. 33 816 07 67, e-mail: osrodek@nadzieja.bielsko.pl (Ośrodek jest placówką koedukacyjną, program terapeutyczny skierowany jest do młodych ludzi uzależnionych od środków psychoaktywnych w wieku 15-18 lat. Terapia prowadzona jest w trybie stacjonarnym i trwa około 12 do maksymalnie 18 miesięcy),
- **Hostel im. Królowej Pokoju**, Bielsko-Biała, ul. Barkowska 167c, tel. 33 816 07 67, e-mail: fundacja@nadzieja.bielsko.pl (Hostel jest koedukacyjną, katolicką placówką postresocjalizacyjną. Jego program skierowany jest do młodzieży między 16 a 21 rokiem życia, która ukończyła podstawowy cykl terapii w ośrodkach stacjonarnych, a z różnych przyczyn nie ma możliwości powrotu do domu rodzinnego),
- **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień „Nadzieja”**, Bielsko-Biała, ul. ks. Stanisława Stojalowskiego 19, tel. 726 030 122. Punkt czynny:
 - w poniedziałek: 9.00 do 12.00, 15.00 do 19.00,
 - we wtorek: 15.00 do 19.00
 - w środę: 15.00 do 18.00,
 - w czwartek: 15.00 do 18.00,
 - w piątek: 15.00 do 19.00.
- **Telefon Zaufania** nr 33 812 26 67, czynny codziennie w godz. od 16.00 do 21.00,
- szkolenia dla pedagogów, lekarzy, pielęgniarek, policjantów, kuratorów, dzieci i młodzieży,
- poradnictwo prawne i socjalne.

Katolickie Towarzystwo Kulturalne „Klub Arka”

Bielsko-Biała, ul. Zygmunta Krasińskiego 17, tel. 33 822 06 25

Udzielanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym oraz członkom ich rodzin, poprzez prowadzenie klubu trzeźwościowego.

Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Aktywności „Na Wirażu”

Bielsko-Biała, ul. Bratków 16, tel. 33 811 91 04 lub 606 624 987

- profilaktyka zdrowia fizycznego i psychicznego,
- rehabilitacja osób niepełnosprawnych,
- promocja zdrowia skierowana do osób starszych,

- prowadzenie Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Kozach, przy ul. Nadbrzeżnej 105, tel. 695 850 645, e-mail: orewkozy@o2.pl

Ośrodek umożliwia realizację obowiązku szkolnego oraz rehabilitację:

- dzieciom w wieku od 3 do 25 lat, z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim oraz
- dzieciom w wieku od 5 do 21 lat, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, ze sprzężeniami.

Śląska Fundacja Błękitny Krzyż

Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel. 33 817 28 38

e-mail: sekretariat@bk-europe.pl, www.bk-europe.pl

Główne cele Fundacji to:

- tworzenie, prowadzenie i wspieranie działań, programów i placówek służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz zdrowia psychicznego,
- gromadzenie środków i zasobów materialnych w celu tworzenia, utrzymania i wspierania oraz finansowania tych działań, programów i placówek.

Śląski Ośrodek Fundacji Praesterno - Oddział Terenowy w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, pl. Fabryczny 3, tel. 33 816 59 16 lub 573 327 025

e-mail: bielsko-biala@praesterno.pl, www.slask.praesterno.pl,
www.bielsko-biala.praesterno.pl

Udzielanie bezpłatnej pomocy psychologicznej nastolatkom i osobom dorosłym poprzez prowadzenie:

- młodzieżowych grup wsparcia dla młodzieży w wieku 14-18 lat,
- grup warsztatowych dla rodziców nastolatków,
- grup warsztatowych dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym,
- konsultacji indywidualnych.

ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

Wykaz świadczeniodawców z terenu województwa śląskiego,
w tym z terenu miasta Bielska-Białej, dostępny jest na stronie:

<http://www.nfz-katowice.pl>

w zakładce „dla Pacjenta” – „Zaopatrzenie ortopedyczne”

WYPOŻYCZALNIA

Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona jest przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej Bielsko-Biała, ul. Stefana Okrzei 2 (budynek LENKO),

tel. 734 176 648

czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-13.00

Rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego będącego w zasobach Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej oraz bieżąca dostępność, do ustalenia telefonicznego,

tel. 734 176 648.

ULGI W MZK W BIELSKU-BIAŁEJ

Uchwała Nr XXV/636/2012 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego świadczone przez samorządowy zakład budżetowy – Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Przy korzystaniu z bezpłatnych lub ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej należy okazać stosowny dokument uprawniający do ulgi (zgodnie z Uchwałą Nr XXV/636/2012 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego świadczone przez samorządowy zakład budżetowy – Miejski zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej).

Do korzystania z bezpłatnych przejazdów na wszystkich liniach są uprawnieni:

- posłowie na Sejm, senatorowie oraz umundurowani (na służbie) funkcjonariusze Straży Miejskiej – *na podstawie ważnych legitymacji*,
- dzieci do 4 roku życia, tj. do dnia 4 rocznicy urodzin – *na podstawie dokumentów rodziców (opiekunów) lub dziecka umożliwiających stwierdzenie wieku dziecka*,
- osoby, które ukończyły 70 rok życia, tj. od dnia ukończenia – *na podstawie dokumentu tożsamości (ze zdjęciem i datą urodzenia)*,
- inwalidzi wojenni i wojskowi, a zaliczeni do I grupy inwalidzkiej wraz z towarzyszącym im w czasie podróży opiekunem (osoba pełnoletnia) – *na podstawie książki inwalidy wojennego (wojskowego) wydanej przez uprawniony organ*,
- osoby całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji lub uznane za niepełnosprawne w stopniu znacznym (I grupa inwalidzka) wraz z towarzyszącym im w czasie podróży opiekunem (osoba pełnoletnia) – *na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej (stopień znaczny) lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanym przez lekarza orzecznika*,
- osoby niewidome lub ociemniałe wraz z towarzyszącym im opiekunem (osoba pełnoletnia lub pies przewodnik) – *na podstawie ważnych legitymacji Polskiego Związku Niewidomych, legitymacji Związku Ociemniałych Żołnierzy RP, orzeczenia lub legitymacji stwierdzających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności spowodowany chorobą narządu wzroku*,

- pracownicy Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Bielsku-Białej zatrudnieni w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, małżonkowie pracowników i ich dzieci do lat 18, a dzieci uczące się i niepracujące do 25 lat, emeryci i renciści oraz osoby korzystające ze świadczeń rehabilitacyjnych, którzy bezpośrednio przed przejściem na emeryturę, rentę lub do korzystania ze świadczeń rehabilitacyjnych byli zatrudnieni w zakładzie oraz współmałżonkowie emerytów, rencistów i osób korzystających ze świadczeń rehabilitacyjnych – *na podstawie biletu wydanego przez MZK*
- dzieci niepełnosprawne, uczęszczające do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – *na podstawie legitymacji przedszkolnej MENiS-II/181/2, uczniowie niepełnosprawni - na podstawie legitymacji szkolnej MENiS-II/182/2, oraz dzieci i młodzież niepełnosprawna do lat 18, realizująca obowiązek szkolny lub nauki w innej formie – na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej wraz z towarzyszącym im w czasie podróży opiekunem (osoba pełnoletnia),*
- zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi ustaleni na podstawie listy Rejonowej Rady Honorowego Krwiodawstwa w Bielsku-Białej – *na podstawie biletu uprawniającego do bezpłatnych przejazdów wraz z dowodem osobistym*

Do korzystania z biletów ulgowych na wszystkich liniach są uprawnieni:

- dzieci od lat 4 do 7 roku życia, tj. 7 rocznicy urodzin – *na podstawie dokumentów rodziców (opiekunów) lub dziecka umożliwiających stwierdzenie wieku,*
- dzieci i młodzież w okresie od rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej do jej ukończenia, szkoły ponadpodstawowej o uprawnieniach szkoły publicznej, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia – *na podstawie ważnej legitymacji szkolnej (wzór MENiS).* Prawo do korzystania z biletów ulgowych nie dotyczy uczniów i słuchaczy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego – po ukończeniu 19 roku życia,
- emeryci i renciści - *na podstawie ważnej legitymacji emeryta-rencisty i dokumentu tożsamości,*
- inwalidzi słuchu oraz inwalidzi narządu ruchu kończyn dolnych – *na podstawie dokumenty stwierdzającego inwalidztwo,*
- pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej świadczący usługi opiekuńcze oraz pracownicy socjalni – *na podstawie legitymacji pracownika MOPS lub stosownego zaświadczenia dla pracownika socjalnego,*
- kombatanCI – *na podstawie legitymacji kombatanckiej,*
- studenci szkół wyższych – *na podstawie ważnej legitymacji studenckiej oraz słuchacze kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych – na podstawie ważnej legitymacji słuchacza kolegiów.*

Do korzystania ze specjalnych biletów ulgowych uprawnieni są:

- dzieci i młodzież posiadające kartę „Rodzina +” wydaną przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej i jednocześnie wychowujące się w rodzinie uprawnionej do zasiłku rodzinnego – na podstawie karty „Rodzina+” oraz dokumentu stwierdzającego tożsamość, a także aktualnego zaświadczenia wydanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej potwierdzającego uprawnienie do zasiłku rodzinnego,
- osoby niepełnosprawne do ukończenia, 24 roku życia, legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej wydanej przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Do korzystania z bezpłatnych przejazdów na wszystkich liniach, od września do czerwca, na podstawie BILETU WOLNEJ JAZDY, uprawnione są dzieci i młodzież posiadające karty „Rodzina+” wydawane przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej, które to osoby jednocześnie spełniają przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wychowują się w rodzinnych formach pieczy zastępczej lub
- wychowują się w rodzinach, w których jest co najmniej pięcioro dzieci zamieszkających na stałe na terenie miasta Bielska-Białej.

Do korzystania z weekendowego biletu rodzinnego (obowiązującego w soboty i niedziele, na wszystkich liniach) uprawnieni są rodzice/opiekunowie prawni (oboje lub jeden) posiadający karty „Rodzina+” podróżujący z co najmniej jednym dzieckiem – na podstawie kart „Rodzina+” oraz dokumentów stwierdzających tożsamość.

MZK dla osób niepełnosprawnych realizuje:

- dowóz do szkół publicznych dzieci niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- dowóz dzieci niepełnosprawnych objętych wychowaniem przedszkolnym oraz uczęszczających do bielskich szkół podstawowych i gimnazjów,
- przewozy indywidualne busami wyposażonymi w specjalistyczną windę i odpowiednie mocowania dla wózków inwalidzkich. Kierowca zapewnia odbiór spod drzwi, pomoc przy wsiadaniu i wysiadaniu. W razie konieczności przemieszczania się po schodach istnieje możliwość wykorzystania specjalnego urządzenia, tj. schodołazu.

Zgłoszenia przyjmuje oraz informacji udziela Dyspozytor MZK
tel. 33 814 34 09

Szczegółowe informacje: www.mzk.bielsko.pl

**BEZPŁATNY TRANSPORT DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PRZEDSZKOLA,
SZKOŁY, OŚRODKA UMOŻLIWIAJĄCEGO REALIZACJĘ OBOWIĄZKU SZKOLNEGO,
OBOWIĄZKU NAUKI LUB UCZELNI WYŻSZYCH**

Zarządzenie Nr ON-0151/2930/09/MZO Prezydenta Miasta Bielska-Białej
z dnia 9 lipca 2009 r.

Osoby uprawnione:

- 1) niepełnosprawne dzieci w wieku 3-4 lat uczęszczające do bielskich przedszkoli,
- 2) niepełnosprawne dzieci w wieku 5-6 lat objęte wychowaniem przedszkolnym,
- 3) niepełnosprawni uczniowie uczęszczający do bielskich szkół podstawowych,
- 4) uczniowie z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym uczęszczający do szkół ponadgimnazjalnych,
- 5) dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi uczęszczająca do ośrodków umożliwiających realizację obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
- 6) studenci z niepełnosprawnością ruchową uczęszczający do bielskich uczelni wyższych.

Osoby wymienione w pkt. 1 i 6 mogą również korzystać z dowozu do placówek rehabilitacyjnych adekwatnych do rodzaju niepełnosprawności tych osób.

Ww.osoby mogą skorzystać z bezpłatnego transportu zorganizowanego lub rodzic/opiekun prawny dziecka, o którym mowa w pkt.: 2, 3, 4, 5 mogą starać się o zwrot kosztów przejazdu ucznia środkami komunikacji własnej.

Więcej informacji udziela:

**Miejski Zarząd Oświaty, Bielsko-Biała, ul. Akademii Umiejętności 1a,
tel. 33 499 23 00**

mzo@mzo.bielsko.pl, www.mzo.bielsko.pl

ULGI W PRZEJAZDACH ŚRODKAMI PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO KOLEJOWEGO I AUTOBUSOWEGO

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 295), Ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2017 r. poz. 2193), Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2018 r. poz. 276), Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 1569)

UPRAWNIENIA	Wysokość ulgi (%)					
	PKP			PKS		
	osob.	pośp.	ekspres	zwykły	przyśp.	pośp.
Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji	95	95	95	95	95	95
Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne	78	78	78	78	78	78
Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnymi*	78	78	78	78	78	78
Osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji	93	51	51	93	51	51
Cywilne niewidome ofiary działań wojennych uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	78	78	X	78	78	78
Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (za wyjątkiem osób niewidomych uznanych za niezdolne do samodzielnej egzystencji)	49	37	37	49	37	37
Osoby niewidome jeśli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	37	37	37	37	37	37
Emeryci i renciści oraz ich współmałżonkowie, na których pobierane są zasiłki rodzinne (2 przejazdy w roku)	37	37	37	X	X	X
Inwalida wojenny zaliczony do I grupy inwalidów	78	78	X	78	78	78
Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży inwalidzie wojennemu zaliczonemu do I grupy inwalidów	95	95	95	95	95	95
Kombatanci i inne osoby uprawnione – emeryci, renciści i inwalidzi oraz osoby pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne	51	51	51 (kl. 2)	51	51	X
Wdowy lub wdowcy – emeryci i renciści oraz osoby pobierające uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne pozostali po kombatantach i innych osobach uprawnionych	51	51	51 (kl. 2)	51	51	X
Weteran poszkodowany pobierający rentę inwalidzką z tytułu urazów lub chorób powstałych w związku z udziałem w działaniach poza granicami państwa	37	37	37 (kl. 2)	37	37	X

* uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny – i z powrotem.

Osoby, które ukończyły 70 rok życia (decyduje data urodzenia), mogą od 1 stycznia 2018 r. korzystać z bezpłatnych przejazdów autobusami PKS w Bielsku-Białej S.A. (dotyczy wszystkich kursów), realizowanych w ramach komunikacji powiatowej Beskidzkiego Związku Powiatowo-Gminnego.

Ponadto osoby powyżej 60 roku życia są uprawnione do ulgi 30% przy przejazdach w klasie 1 i 2 na podstawie biletów jednorazowych ważnych w pociągach TLK, IC, EIC, EIP na podstawie dokumentu ze zdjęciem stwierdzającego tożsamość i potwierdzającego wiek podróżnego.

BEZPŁATNE PARKOWANIE

W Strefie Płatnego Parkowania na parkingach zlokalizowanych w Bielsku-Białej z opłat zwolnione są:

- osoby niepełnosprawne oraz osoby przewożące osoby niepełnosprawne posiadające aktualną kartę parkingową dla osoby niepełnosprawnej wydaną przez Przewodniczącego Miejskiego/Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, korzystające z miejsc postojowych wyznaczonych znakami D-18a wraz z tabliczką T-29;
- pojazdy należące do placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, które posiadają aktualną kartę parkingową wydaną przez Przewodniczącego Miejskiego/Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, korzystających z miejsc postojowych wyznaczonych znakami D-18a wraz z tabliczką T-29.

Szczegółowe informacje:

Dział Parkingów i Strefy Płatnego Parkowania

Miejskiego Zarządu Dróg w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1, tel.: 33 472 60 00,

e-mail: sekretariatspp@mzd.bielsko.pl, www.parkowaniebielsko.pl

ULGI PODATKOWE

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

Podatnik będący osobą niepełnosprawną lub podatnik, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne może odliczyć od dochodu wydatki poniesione na:

- 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego, 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym,
- 6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne,
- 7) opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, w kwocie nie przekraczającej w roku podatkowym 2.280,00 zł,
- 8) utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej – w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280,00 zł,
- 9) opiekę pielęgniarstwa w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
- 10) opłacenie tłumacza języka migowego,
- 11) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia,
- 12) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu, a kwotą 100,00 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stałe lub czasowo),
- 13) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:
 - osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,
 - osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa, oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu niż karetka transportu sanitarnego,
- 14) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę nie-

pełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16 roku życia - w wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280,00 zł,

15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:

- na turnusie rehabilitacyjnym,
- w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, rehabilitacji leczniczej, opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych,
- na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 lat.

Uwaga:

Ww. wydatki podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zakładowego funduszu aktywności, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. W przypadku gdy wydatki były częściowo sfinansowane (dofinansowane) z tych funduszy (środków), odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami, a kwotą sfinansowaną (dofinansowaną) z tych funduszy (środków) lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

Warunkiem odliczenia ww. wydatków jest posiadanie przez osobę, której dotyczy wydatek:

- orzeczenia o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, określonych w odrębnych przepisach,
- decyzji przyznającej rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, szkoleniową albo rentę socjalną,
- orzeczenia o niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia, wydanego na podstawie odrębnych przepisów,
- orzeczenia o niepełnosprawności, wydanego przez właściwy organ na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących do dnia 31 sierpnia 1997 r.
- dokumentów stwierdzających poniesienie ww. wydatków, z wyjątkiem wydatków, o których mowa w pkt. 7, 8 i 14.

W przypadku wydatków, o których mowa w pkt. 7, 8 i 14 nie jest wymagane posiadanie dokumentów stwierdzających ich wysokość. Jednakże na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej, podatnik jest zobowiązany przedstawić dowody niezbędne do ustalenia prawa do odliczenia, w szczególności:

- wskazać z imienia i nazwiska osoby, które opłacono w związku z pełnieniem przez nie funkcji przewodnika,
- okazać certyfikat potwierdzający status psa asystującego.

Przepisy dotyczące odliczenia od dochodu wydatków poniesionych na cele rehabilitacyjne oraz wydatków związanych z ułatwieniem wykonywania czynności ży-

ciowych stosuje się odpowiednio do podatników, na których utrzymaniu pozostają następujące osoby niepełnosprawne:

- współmałżonek,
- dzieci własne i przysposobione,
- dzieci obce przyjęte na wychowanie,
- pasierbowie, rodzice,
- rodzice współmałżonka,
- rodzeństwo,
- ojczym, macocha,
- zięciowie i synowe,

jeżeli w roku podatkowym dochody tych osób niepełnosprawnych nie przekraczają dwunastokrotności kwoty renty socjalnej określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego. Do dochodów tych nie zalicza się alimentów na rzecz dzieci, o których mowa w art. 6 ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz zasiłku pielęgnacyjnego.

Informacje dodatkowe można uzyskać w:

- I Urzędzie Skarbowym, Bielsko-Biała
ul. Teodora Sixta 17
tel. 33 499 82 00,
www.slaskie.kas.gov.pl/pierwszy-urzed-skarbowy-w-bielsku-bialej
- II Urzędzie Skarbowym, Bielsko-Biała
ul. gen. Stanisława Maczka 73,
www.slaskie.kas.gov.pl/drugi-urzed-skarbowy-w-bielsku-bialej
22 330 03 30 (z telefonów komórkowych)
801 055 055 (z telefonów stacjonarnych)
+48 22 330 03 30 (z zagranicy)
www.kis.gov.pl

ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1. rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
2. nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
3. nie ma opiekuna faktycznego dziecka lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przyznaje się bez względu na dochód rodziny i przysługuje w wysokości 1.583,00 zł miesięcznie.

Więcej informacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej
ul. Filarowa 50, tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06, 33 506 68 07,
33 506 68 17, 33 506 68 18
oraz 33 506 68 22

www.mops.bielsko.pl zakładka „Świadczenia rodzinne/Świadczenia opiekuńcze”.

SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje:

1. osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy – ciąży obowiązek alimentacyjny,
2. małżonkom, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudniania lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

W przypadku, gdy prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego ustala się na osobę znajdującą pod opieką opiekuna prawnego lub umieszczoną w rodzinie zastępczej spokrewnionej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, uwzględnia się dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz dochód osoby wymagającej opieki.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie.

Więcej informacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej
ul. Filarowa 50, tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06,
33 506 68 07, 33 506 68 17, 33 506 68 18
oraz 33 506 68 22

www.mops.bielsko.pl zakładka „Świadczenia rodzinne/świadczenia opiekuńcze”.

ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie i nie zależy od dochodu osoby niepełnosprawnej i dochodu rodziny.

Więcej informacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

ul. Filarowa 50,

tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06, 33 506 68 07, 33 506 68 17,

33 506 68 18 oraz 33 506 68 22

www.mops.bielsko.pl zakładka „Świadczenia rodzinne/świadczenia opiekuńcze”.

**DODATEK DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU KSZTAŁCENIA I REHABILITACJI
DZIECKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO**

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Uchwała Nr LIV/1245/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego. (t.j. Uchwała Nr XXXI/757/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 28 maja 2013 r., ze zm.)

Do zasiłku rodzinnego (matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, osobie uczącej się) przysługuje dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka niepełnosprawnego w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 190,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 210,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Dodatek przysługuje, gdy dochód rodziny lub osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł na osobę.

Więcej informacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

ul. Filarowa 50,

tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06, 33 506 68 07, 33 506 68 17,

33 506 68 18 oraz 33 506 68 22

www.mops.bielsko.pl zakładka „Świadczenia rodzinne/Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami”.

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Świadczenie przysługuje w wysokości 4.000 zł.

Więcej informacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

ul. Filarowa 50,

tel. 33 506 68 03, 33 506 68 06, 33 506 68 07,

33 506 68 17, 33 506 68 18 oraz 33 506 68 22

www.mops.bielsko.pl zakładka „Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin Za życiem”.

RENTA SOCJALNA

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej

Renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18 roku życia,
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia,
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia ww. warunki przysługuje:

- renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała,
- renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Renta socjalna wynosi 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Prawo do renty socjalnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

Szczegółowych informacji w tym zakresie mogą udzielić pracownicy ZUS w Sali Obsługi Klientów, ul. Zygmunta Krasińskiego 34. Informacje znajdują się również na stronie www.zus.pl

RENTA Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Osobie, która jest niezdolna do pracy przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli spełni warunki określone w ww. ustawie:

- lekarz orzecznik ZUS ustali, że jest niezdolna do pracy,
- ma wymagany w ustawie okres składkowy i nieskładkowy (staż pracy – wymagany staż pracy uzależniony jest od tego, w jakim wieku powstała niezdolność do pracy),
- niezdolność do pracy powstała w okresach wymienionych w ustawie.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

Szczegółowych informacji w tym zakresie mogą udzielić pracownicy ZUS w Sali Obsługi Klientów, ul. Zygmunta Krasińskiego 34. Informacje znajdują się również na stronie

www.zus.pl

DODATEK PIELĘGNACYJNY

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca dodatki pielęgnacyjne, które przysługują osobom uprawnionym do emerytur i rent, jeżeli zostały one uznane za całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyły 75 lat.

Wysokość dodatku pielęgnacyjnego wynosi 222,01 zł i podlega corocznej waloryzacji.

Prawo do dodatku pielęgnacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

Szczegółowych informacji w tym zakresie mogą udzielić pracownicy ZUS w Sali Obsługi Klientów, ul. Zygmunta Krasińskiego 34. Informacje znajdują się również na stronie

www.zus.pl

ŚWIADCZENIE 500+

Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

Od 1 października 2019 r. osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji mogą ubiegać się o świadczenie uzupełniające, tj. osoby, które:

- ukończyły 18 lat,
- są niezdolne do samodzielnej egzystencji, a niezdolność ta została stwierdzona orzeczeniem lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- są uprawnione do świadczeń (emerytury, renty albo innych świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych lub wypłacanych przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych), ale ich łączna wysokość brutto nie przekracza 1600,00 zł,

albo

- nie są uprawnione do emerytury ani renty, nie mają ustalonego prawa do innego świadczenia pieniężnego finansowanego ze środków publicznych np. zasiłku stałego lub zasiłku okresowego (warunek nie dotyczy jednorazowych świadczeń), ani nie jest uprawniona do świadczenia z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno-rentowych.

Prawo do świadczenia 500+ ZUS może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

Szczegółowych informacji w tym zakresie mogą udzielić pracownicy ZUS w Sali Obsługi Klientów, ul. Zygmunta Krasińskiego 34. Informacje znajdują się również na stronie

www.zus.pl

POMOC MATERIALNA DLA STUDENTÓW BĘDĄCYCH OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym

Pomoc materialna dla studentów szkół publicznych i niepublicznych może być udzielana w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych,
- stypendium rektora dla najlepszych studentów,

- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia,
- zapomogi.

KARTA PARKINGOWA

Kartę parkingową dla osoby niepełnosprawnej mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się lub dla placówki zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych, wydaje Przewodniczący Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Lipnicka 36.

Karta parkingowa dla osoby niepełnosprawnej wydawana jest z okresem ważności do ostatniego dnia ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności - nie dłużej jednak niż na okres 5 lat od dnia wydania karty.

Karta parkingowa dla placówki wydawana jest na okres 3 lat.

Podstawą uzyskania karty parkingowej jest:

- posiadanie wydanego po 01.07.2014 r. aktualnego prawomocnego orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności zawierającego pozytywne wskazanie nr 9 w treści orzeczenia,
- posiadanie wydanego po 01.07.2014 r. aktualnego prawomocnego orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności zawierającego pozytywne wskazanie nr 9 w treści orzeczenia wraz z jednym z symboli przyczyn niepełnosprawności oznaczonym: 04-O, 05-R lub 10-N,
- posiadanie przez dziecko poniżej 16 roku życia, wydanego po 01.07.2014r. aktualnego prawomocnego orzeczenia o niepełnosprawności zawierającego pozytywne wskazanie nr 9 w treści orzeczenia,
- posiadanie wydanego przed 01.07.2014 r. orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, w którym jedną z przyczyn niepełnosprawności określono jako: 04-O, 05-R lub 10-N i pozytywne wskazanie nr 9 w treści orzeczenia.

Opłata za wydanie karty parkingowej wynosi: **21 zł** i można jej dokonać:

- w kasie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej ul. Karola Miarki 11 (kasa czynna od poniedziałku do piątku w godz. od 11.00 do 14.00) lub
- na konto Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej ul. Karola Miarki 11 PKO S.A. O/Bielsko-Biała nr 31 1240 4142 1111 0000 4827 8418 z dopiskiem karta parkingowa
- proszę podać imię, nazwisko oraz adres osoby niepełnosprawnej lub pełną nazwę i adres placówki.

Wnioski o wydanie karty parkingowej można pobrać:

- w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Lipnickiej 36 pokój nr 4 od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30,
- na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.bielsko.pl w menu przedmiotowym należy wybrać: Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Załączniki do wniosku dla osoby niepełnosprawnej:

- fotografia o wymiarach 35 mm x 45 mm, odzwierciedlająca aktualny wizerunek osoby, której wniosek dotyczy;
- dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej. Do wglądu aktualne prawomocne orzeczenie.

Załączniki do wniosku dla placówki:

- dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej,
- do wglądu dowód rejestracyjny pojazdu placówki.

Wniosek należy złożyć OSOBIŚCIE i podpisać przez Wnioskodawcę w obecności Przewodniczącego Zespołu lub pracownika przez niego upoważnionego, za wyjątkiem:

- dzieci niepełnosprawnych do lat 18 (reprezentowanych przez rodzica lub opiekuna prawnego),
- osób ubezwłasnowolnionych częściowo lub całkowicie (reprezentowanych przez opiekuna prawnego lub kuratora).

OPLATA ZA PRZEDSZKOLA

Uchwała Nr XXXVIII/730/2018 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie ustalania opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, w prowadzonych przez Gminę Bielsko-Biała przedszkolach

Z opłat za świadczenia w przedszkolu zwolnione są dzieci z orzeczeniem kwalifikującym do kształcenia specjalnego.

STYPENDIA SPORTOWE

Uchwała Nr XLIV/1059/2014 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia stypendium sportowego Miasta Bielska-Białej dla osób fizycznych za osiągnięcie znaczących wyników sportowych we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym oraz Uchwała Nr VII/81/2019 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie określania

warunków i trybu finansowego wspierania rozwoju sportu na obszarze Miasta Bielska-Białej

Stypendium sportowe może być przyznane zawodnikowi, za uzyskanie znaczącego wyniku sportowego, tj. miejsca I–III w następujących zawodach:

- Igrzyska Olimpijskie oraz Igrzyska Paraolimpijskie,
- Mistrzostwa Świata,
- Mistrzostwa Europy,
- Mistrzostwa Polski organizowane przez polskie związki sportowe,
- Uniwersjada,

a także za powołanie do kadry narodowej.

Stypendium sportowe może być przyznane również zawodnikowi za zakwalifikowanie się do kadry I zespołu reprezentującego dany klub sportowy w jednej z dwóch najwyższych klas rozgrywkowych.

TELEKOMUNIKACJA

Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne

Przedsiębiorca wyznaczony jest obowiązany zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do świadczonej przez siebie usługi przez oferowanie:

- urządzeń końcowych przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej,
- udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej.

UDOGODNIENIA POCZTOWE

Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe

Operator pocztowy obowiązany do świadczenia usług powszechnych zapewnia osobom niepełnosprawnym dostęp do usług powszechnych przez:

- organizację pracy placówek pocztowych umożliwiającą osobom poruszającym się za pomocą wózka inwalidzkiego korzystanie z usług świadczonych przez te placówki,
- tworzenie w placówkach pocztowych odpowiednio oznakowanych stanowisk obsługi osób niepełnosprawnych,
- umieszczanie nadawczych skrzynek pocztowych w sposób i w miejscu umożliwiającym korzystanie z nich osobie niepełnosprawnej, poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego,
- doręczanie osobom:

- z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,
- niewidomym lub ociemniałym, na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej,
- przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki niebędącej przesyłką rejestrowaną.

Przesyłka dla ociemniałych nadana przez:

- osobę legitymującą się orzeczeniem właściwego organu orzekającego o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku i adresowana do biblioteki lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych,
- bibliotekę lub organizację osób niewidomych lub ociemniałych bądź organizację, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych i adresowana do osoby niewidomej lub ociemniałej,
- osobę niewidomą lub ociemniałą bądź skierowana do tej osoby zawierająca wyłącznie informacje utrwalone pismem wypukłym jest zwolniona od opłaty za usługę pocztową dla przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką najszybszej kategorii. Zwolnienie to nie obejmuje opłaty za potwierdzenie odbioru przesyłki rejestrowanej.

ULGI W ABONAMENCIE ZA RADIO I TELEWIZJĘ

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych

Zwolnieni z opłat abonamentowych są:

- 1) osoby, co do których orzeczono o:
 - zaliczeniu do I grupy inwalidów lub
 - całkowitej niezdolności do pracy lub
 - znacznym stopniu niepełnosprawności lub
 - trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
- 2) osoby, które ukończyły 75 lat,
- 3) osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy lub rentę socjalną,
- 4) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2000 Hz o natężeniu od 80dB),

- 5) osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%,
- 6) osoby, które ukończyły 60 lat oraz mają ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym,
- 7) osoby:
 - które mają prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych z ustawy o pomocy społecznej,
 - spełniające kryteria dochodowe, określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych,
 - bezrobotne,
 - posiadające prawo do świadczenia przedemerytalnego,
- 8) osoby, które otrzymują zasiłek dla opiekuna określony w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Zwolnienie z opłat przysługuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osoba uprawniona złoży w placówce pocztowej oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawi dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień.

O szczegóły należy pytać w placówce pocztowej.

ULGA W OPŁACIE ZA WYDANIE PASZPORTU

Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych

Nie pobiera się opłat za wydanie paszportu od osób:

- które w dniu złożenia wniosku mają ukończone 70 lat,
- przebywających w domach pomocy społecznej lub zakładach opiekuńczych albo korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych, jeżeli ich wyjazd za granicę następuje w celu długotrwałego leczenia lub w związku z koniecznością poddania się operacji,
- które złożyły wniosek o wymianę paszportu z powodu jego wady technicznej,
- żołnierzy wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa, z wyjątkiem żołnierzy zawodowych.

Ulga w wysokości 75% przysługuje:

- dzieciom posiadającym ważną Kartę Dużej Rodziny.

Ulga w wysokości 50% przysługuje:

- emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także współmałżonkom tych osób, po-

- zostającym na ich wyłącznym utrzymaniu,
- osobom przebywającym w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystającym z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych,
- kombatantom i innym osobom, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- osobom małoletnim do czasu podjęcia ustawowo określonego obowiązku szkolnego, uczniom i studentom,
- rodzicom i małżonkom rodziców posiadającym ważną Kartę Dużej Rodziny.

W razie zbiegu tytułów uprawniających do ulgi w opłacie za wydanie paszportu przysługuje tylko jedna ulga w opłacie.

**Wnioski można składać w Terenowej Delegaturze Paszportowej
w Bielsku-Białej
ul. Piastowska 40,**

tel. 33 813 62 71 lub 33 813 62 90,

Delegatura czynna jest:

w poniedziałek, środę, czwartek w godz.	od 7.30 do 15.30,
we wtorek w godz.	od 7.30 do 17.30,
piątek w godz.	od 7.30 do 13.30.

Więcej informacji: <http://www.katowice.uw.gov.pl/usluga/paszporty>

ULGOWE BILETY DO MUZEUM

Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach

Opłata ulgowa za wstęp do muzeum przysługuje osobom powyżej 65 roku życia, emerytom, rencistom, rencistom socjalnym, a także osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami oraz kombatantom.

Dokumentami potwierdzającymi uprawnienie do korzystania z ww. ulgi są:

- legitymacja emeryta-rencisty,
- legitymacja dokumentująca niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności,
- dokument potwierdzający wiek.

ULGOWE BILETY DO TEATRU POLSKIEGO W BIELSKU-BIAŁEJ

Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 1, tel. 33 829-31-60 (kasa biletowa czynna: od wtorku do piątku w godz. od 10:00 do 14:00 oraz od 15:00 do 18:00, a w weekendy na 3 godziny przed spektaklem). www.teatr.bielsko.pl

Emerytom i rencistom przysługują bilety ulgowe na spektakle (za wyjątkiem spektakli gościnnych, premier oraz koncertów), w cenie:

Duża Scena: 40,00 zł oraz 50,00 zł*, na jaskółce (II balkon) 10,00 zł oraz 30,00 zł*. Karta Weteran+ (wydawana przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej) – 25,00 zł oraz 30,00 zł*, Karta Seniora (wydawana przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej) – 35,00 zł oraz 45,00 zł*.

*dotyczy: „Człowiek z La Manczy”, „Mistrz i Małgorzata”, „Pensjonat Pana Bielańskiego” + Koncert

Mała Scena: 25,00. Karta Weteran+ (wydawana przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej) – 17,00 zł, Karta Seniora (wydawana przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej) – 20,00 zł.

Ponadto Teatr Polski w Bielsku-Białej w swoim repertuarze posiada spektakle dostosowane do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku (audiodyskrypcja) i słuchu (tłumacz języka migowego).

UPRAWNIENIA W PRAWIE PRACY PRZYSŁUGUJĄCE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

- czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo,
- czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo,
- osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych
- ww. uprawnień nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą, wyrazi na to zgodę.
- prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy,
- osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności,

- osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:
 - w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz do roku,
 - w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

PROGRAM WETERAN PLUS

„Program Weteran Plus” tworzy pakiet ulg i zwolnień skierowanych do weteranów działań poza granicami państwa i weteranów poszkodowanych w działaniach poza granicami państwa.

Uprawnienia przysługują osobom posiadającym legitymację weterana albo legitymację weterana poszkodowanego, zamieszkałym na terenie miasta Bielska-Białej. Karta wydawana jest na podstawie wniosku, który należy złożyć w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej - w Biurze Obsługi Interesanta przy pl. Ratuszowym 6

Korzyści z uczestnictwa w programie:

- Bielskie Centrum Kultury:
 - zniżka w Wysokości 50% ceny biletu wstępu na każdy koncert, którego organizatorem jest Bielskie Centrum Kultury.
 - bezpłatne zaproszenia na bileutowane imprezy plenerowe Miasta Bielska-Białej.
- Galeria Bielska BWA:
 - bezpłatny wstęp na wystawy oraz warsztaty organizowane przez Galerię Bielską BWA.
- Teatr Polski:
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu wstępu na przedstawienia własne Teatru Polskiego (z wyłączeniem premier, przedstawień gościnnych oraz festiwalowych).
- Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji:
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu za korzystanie z Krytej Pływalni „Troclik” i sauny,
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu za korzystanie z lodowiska,
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu za korzystanie z Pływalni „Panorama” i „Pływalni Start”.
- Teatr Lalek Białaluka im. Jerzego Zitzmana
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu wstępu na wszystkie przedstawienia Teatru (z wyłączeniem premier, przedstawień gościnnych oraz festiwalowych).
- TS PODBESKIDZIE S.A.
 - bilet na mecz za złotówkę za okazaniem Karty Weteran Plus oraz legitymacji Weterana.

KARTA SENIORA

Program „Miejsce przyjazne dla seniorów” adresowany do osób, które ukończyły 65 rok życia i są mieszkańcami Bielska-Białej.

Przystępując do Programu, seniorzy otrzymają imienną „Kartę Seniora”, która upoważni ich do korzystania ze specjalnej oferty ulg, zwolnień i preferencji, przygotowanej przez miejskie jednostki organizacyjne i inne podmioty, które jako partnerzy przystąpią do Programu. Karta wydawana jest wyłącznie na podstawie wniosku.

Wypełniony i podpisany przez seniora wniosek, można:

- złożyć w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej - w Biurze Obsługi Interesanta przy pl. Ratuszowym 6,
- przesłać pocztą, na adres: Urząd Miejski w Bielsku-Białej Wydział Polityki Społecznej, pl. Ratuszowy 6, 43-300 Bielsko-Biała.

Korzyści z uczestnictwa w programie:

- Bielskie Centrum Kultury w Bielsku-Białej:
 - zniżka w wysokości 50% ceny biletu na każdy koncert, którego organizatorem jest Bielskie Centrum Kultury w Bielsku-Białej.
- Galeria Bielska BWA w Bielsku-Białej:
 - bezpłatny wstęp na wystawy organizowane przez Galerię Bielską BWA w Bielsku-Białej.
- Teatr Polski w Bielsku-Białej:
 - bilet ulgowy w cenie 45,00 zł na spektakle specjalne na Dużej Scenie;
 - bilet ulgowy w cenie 35,00 zł na spektakle zwykłe na Dużej Scenie;
 - bilet ulgowy w cenie 20,00 zł na spektakle na Małej Scenie.
- Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana w Bielsku-Białej:
 - zniżka w wysokości 5,00 zł na każde przedstawienie – z wyjątkiem prezentacji w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Lalkarskiej.
- Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej:

- zniżka w wysokości 20% na zajęcia kulturalne, których organizatorem jest Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej – z wyjątkiem zajęć komercyjnych, z których dochód stanowi procent (określony umową) wynagrodzenia instruktora prowadzącego zajęcia oraz z wyjątkiem zajęć indywidualnych;
- zniżka w wysokości 5,00 zł od ceny biletu na imprezy organizowane przez Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej.
- Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielsku-Białej:
 - bilet w cenie 5,00 zł/godz. z dopłatą 10 gr za każdą rozpoczętą minutę za korzystanie z Krytej Pływalni „Troclik” od poniedziałku do piątku, w godz. 6.00 – 9.00;
 - zniżka w wysokości 2,00 zł od ceny biletu ulgowego za korzystanie z Pływalni „Start”;
 - zniżka w wysokości 1,00 zł od ceny biletu ulgowego za korzystanie z Pływalni „Panorama”.

Wykaz Partnerów i innych podmiotów uczestniczących w Programie „Miejsce przyjazne dla seniorów” oraz informacja o rodzajach ulg, zwolnień i preferencji aktualnie oferowanych w ramach Programu, będą systematycznie publikowane na stronie internetowej www.seniorzybielsko.pl oraz dostępne w Biurze Obsługi Interesanta w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej.

PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

POŁĘCZNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ LUB NIEPEŁNOSPRAWNEGO ROLNIKA

Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą może ubiegać się o refundację składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w wysokości:

- 100% kwoty – w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 60% kwoty – w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 30% kwoty – w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Niepełnosprawny rolnik lub rolnik zobowiązany do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika może ubiegać się o refundację składek na ubezpieczenie: wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie, emerytalno-rentowe.

DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych może być:

- pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej,
- pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągnący wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6%,
- pracodawca zatrudniający w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy mniej niż 25 pracowników.

Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego przysługuje w kwocie:

- 1.800,00 zł – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 1.125,00 zł - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 450,00 zł - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Powyższe kwoty zwiększa się o 600,00 zł w przypadku osób niepełnosprawnych, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych.

Miesięczne dofinansowanie nie przysługuje na pracowników zaliczonych do umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności, którzy mają ustalone prawo do emerytury.

INFOLINIA

**dot. refundacji składek na ubezpieczenie społeczne dla osób
niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą
oraz dofinansowania
do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych:**

0 801 233 554

dla połączeń wykonywanych z telefonów stacjonarnych,

22 581 84 10

dla osób dzwoniących z telefonów komórkowych.

e-mail: sod@pfron.org.pl

Więcej informacji na stronie:

www.pfron.org.pl

DOFINANSOWANIE ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

Miejsce składania wniosków:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

Plac Opatrzności Bożej 18, ul. Karola Miarki 11

tel. 33 496 82 53

www.mops.bielsko.pl

Tabela sporządzona na podstawie:

- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych,
- Informacji dotyczących udzielenia dofinansowania ze środków PFRON do zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w zakresie rehabilitacji Społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, www.mops.bielsko.pl.

* wykaz świadczeniodawców w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dostępne są w **Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia w Bielsku-Białej**, ul. Karpacka 24, tel. 33 498 98 00 oraz na stronie www.nfz-katowice.pl w zakładce „Dla pacjenta”,

****przeciętne wynagrodzenie** - oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Wyszczególnienie	Turnusy rehabilitacyjne	Sprzęt rehabilitacyjny
Wysokość dofinansowania	30% przec. wynagr. ** dla: -osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, -osoby do 16 r.ż., -dla osoby w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności	Do 60% kosztów sprzętu, nie więcej niż do wysokości 5-krotnego przeciętnego wynagrodzenia**
	27% przec. wyngar. ** dla osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.	
	25% przec. wynagr. ** dla osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności	
	20% przec. wynagr. ** dla: -opiekuna osoby niepełnosprawnej, -osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w Zakładzie Pracy Chronionej, niezależnie od stopnia niepełnosprawności	
Kryterium dochodowe	50% przec. wynagr. ** na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym	50% przec. wynagr. ** na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym
	65% przec. wynagr. ** w przypadku osoby samotnej.	65% przec. wynagr. ** w przypadku osoby samotnej.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze*	Likwidacja barier architektonicznych	Likwidacja barier w komunikowaniu się	Likwidacja barier technicznych
do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny, jeżeli taki udział jest wymagany	Do 80% kosztów likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, nie więcej niż 15-krotność przeciętnego wynagrodzenia** O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych można ubiegać się co 3 lata. Do 80% kosztów likwidacji barier architektonicznych, nie więcej niż 15-krotność przeciętnego wynagrodzenia** Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych może być przyznane co roku.		
do 130% sumy kwoty limitu, o którym wyżej mowa wyznaczonego przez ministra właściwego ds. zdrowia oraz wymaganego wkładu własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit, przy czym o dofinansowanie do aparatu słuchowego oraz wkładki mogą ubiegać się tylko osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności z kodem chorobowym 03-L (bądź jego odpowiednik) NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit			
Do 70% sumy kwoty limitu, o którym mowa wyżej, wyznaczonego przez ministra właściwego ds. zdrowia oraz wymaganego wkładu własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie aparatu słuchowego i wkładek przez rencistów, emerytów i osoby nieaktywne zawodowo, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.			
50% przec. wynagr.** na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym	Nie dotyczy		
65% przec. wynagr.** w przypadku osoby samotnej.			

AKTYWNY SAMORZĄD

MODUŁ I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcję narządu ruchu, jest w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona.

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu ruchu i jest w wieku aktywności zawodowej.

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego i jest w wieku aktywności zawodowej.

Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i jest w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Adresatem obszaru osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcję obu kończyn górnych lub narządu wzroku, jest w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona.

Zadania 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

Adresatem są osoby niepełnosprawne, które uzyskały pomoc w ramach Obszaru B

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Adresatem programu są osoby niepełnosprawne z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku i w wieku aktywności zawodowej lub są zatrudnione.

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Adresatem programu są osoby niepełnosprawne, które posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności), dysfunkcję narządu słuchu, trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy, są w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub są zatrudnione.

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

Adresatem programu są osoby niepełnosprawne które posiadają znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności) oraz zakupiły sprzęt elektroniczny w ramach zadania 1,3 lub 4.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Adresatem jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym, jest w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona albo pobiera naukę lub uzyska opinię eksperta PFRON potwierdzającą rokowania uzyskania zdolności do pracy albo do podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Adresatem jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności), która jest użytkownikiem skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

Adresatem Obszaru C zadanie 3 i 4 jest osoba niepełnosprawna w wieku aktywności zawodowej lub emerytalnym, jeśli jest zatrudniona, po amputacji kończyn/y, wobec której został orzeczony stopień niepełnosprawności, a ekspert PFRON potwierdził stabilność procesu chorobowego oraz rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

Zadanie 5 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

Adresatem programu jest osoba, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcję narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania, jest w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Adresatem jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, jest aktywna zawodowo i pełni rolę opiekuna prawnego dziecka. Przez aktywność zawodową należy rozumieć zatrudnienie lub rejestrację w urzędzie pracy, jako osoba bezrobotna, albo jako osoba poszukująca pracy i niepozostająca w zatrudnieniu.

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i pobiera naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Wnioski dostępne są w Dziale Rehabilitacji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, Plac Opatrzności Bożej 18 oraz na stronie internetowej MOPS www.mops.bielsko.pl zakładka „Wsparcie osób niepełnosprawnych”

DOFINANSOWANIE ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ

Miejsce składania wniosków:

**Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej,
ul. Partyzantów 55, tel. 33 496 51 50
bielsko-biala.praca.gov.pl**

Szkolenia w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej. Osoba uprawniona do udziału w szkoleniu może być skierowana przez PUP:

- do instytucji szkoleniowej na szkolenie grupowe organizowane zgodnie z planem szkoleń obowiązującym w danym roku,
- do instytucji szkoleniowej na szkolenie wskazane przez osobę, o ile uzasadni ona celowość tego szkolenia (pok. D-10 i D-11, tel. 33 496 51 72, 33 496 51 62).

Organizowanie staży (pok. C-7, tel. 33 496 51 84).

Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (pok. C7, tel. 33 496 51 84):

- dla podejmujących działalność po raz pierwszy lub na ponowne jej rozpoczęcie, jeśli od zaprzestania prowadzenia działalności upłynęło co najmniej 12 miesięcy,
- tylko dla osób zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu,
- w wysokości nie przekraczającej 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia*, dla zobowiązujących się do prowadzenia działalności przez okres co najmniej 24 miesięcy lub w wysokości nie przekraczającej 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia*, dla zobowiązujących się do prowadzenia działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (pok. C-7, tel. 33 496 51 84):

- dla pracodawcy, który zatrudni osoby niepełnosprawne przez okres 36 miesięcy,
- na stanowisko dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu,
- w wysokości nie przekraczającej 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia,
- pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowaniu stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na tym stanowisku.

* Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa GUS

POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PRZY PREZYDENCIE MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ

Prezydent powołuje Radę na 4-letnią kadencję. Obecna kadencja trwa od 2019 do 2023 roku. Rada składa się z 5 osób.

Zadania Rady:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Kontakt do Rady:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej,

pl. Ratuszowy 6

tel. 33 49 71 492

e-mail: politykaspol@um.bielsko.pl

Protokoły z posiedzeń Rady dostępne są na stronie www.ps.um.bielsko.pl,
w zakładce „Niepełnosprawność”.

RADA SENIORÓW MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ

Rada Seniorów Miasta Bielska-Białej powoływana jest na 4-letnią kadencję. Obecna kadencja trwa od 2019 do 2023 roku. Rada składa się z 15 osób.

Zadania Rady:

- konsultowanie priorytetów w zakresie zadań realizowanych przez Miasto Bielsko-Biała na rzecz osób starszych,
- opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących osób starszych,
- inicjowanie działań na rzecz osób starszych,
- współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób starszych,
- wymiana doświadczeń z radami seniorów działającymi na terenie innych gmin.

Kontakt do Rady:
Bielsko-Biała, pl. Opatrzności Bożej 18
tel. 512 520 643
e-mail: rada.seniorow.BB@wp.pl

Protokoły z posiedzeń Rady dostępne są na stronie www.seniorzybielsko.pl, w zakładce „Rada Seniorów“.

NOTATKI

[illegible]

NOTATKI

[illegible]

NOTATKI

[illegible]

NOTATKI

[illegible]

NOTATKI

NOTATKI

[illegible]

NOTATKI

[illegible]

Bielsko-Biała

